

PROFESOR DR MILORAD M. JANKOVIĆ
(povodom 55 godina života i 35 godina naučnog rada)

Dr Milorad M. Janković, redovni profesor Prirodno–matematičkog fakulteta (Odsek za biološke nauke) Beogradskog univerziteta, danas jedan od najistaknutijih biologa, ekologa i botaničara naše zemlje, veoma je cenjen u inostranim naučnim i stručnim krugovima, napunio je 55 godina života i 35 godina naučno–istraživačkog i pedagoškog rada. Ovaj jubilej je prilika da se, bar u osnovnim crtama, ukaže na izvanredan doprinos profesora Jankovića jugoslovenskoj i svetskoj nauci, njegov snažan i retko zabeležen stvaralački uticaj na razvoj naučne misli, na formiranje i uzdizanje kadrova i uopšte uticaj na stvaranje naučnog javnog mnjenja kod nas.

Profesor dr Milorad M. Janković je rođen 13. jula 1924. godine u Beogradu, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Maturirao je 1943. godine u VIII muškoj gimnaziji. Sticajem okolnosti biva tada zapažen od prof. dr Pavla Černjavskog, kustosa Botaničkog odeljenja u Prirodnjačkom muzeju srpske zemlje u Beogradu, koji ga poziva da kao volonter saraduje u ovoj našoj značajnoj naučnoj ustanovi (tada ga zapaža i prof. dr J. Tucakov, preko koga se vezuje i za problematiku proučavanja i sakupljanja lekovitih biljaka). U Muzeju se upoznaje sa botaničarem kustosom Olegom Grebenščikovim, kao i sa direktorom muzeja profesorom dr Borivojem Milojevićem (jednim od naših najboljih biologa teoretičara i evolucioniste). Ustvari, upoznavanje Jankovićevo sa biologijom, botanikom i ekologijom, kao i prvi naučni pokušaji, započinju upravo u tom periodu 1943/1944. godine. Pri tome su na njega snažno uticali napred već pomenute tri značajne ličnosti naše nauke: P. Černjavski, O. Grebenščikov i B. Milojević. U slobodnim, večernjim časovima Janković pohađa čuvenu slikarsku školu Mladena Josića, na Kolarčevom narodnom univerzitetu.

Posle oslobođenja Beograda stupio je u JNA, gde ostaje do aprila 1945. godine, kada je demobilisan radi nastavljanja školovanja. Krajem maja 1945. godine postavljen je za preparatora u Botaničkom odeljenju Prirodnjačkog muzeja u Beogradu. U jesen 1945. godine upisuje se na Biološku grupu tadašnjeg Filozofskog fakulteta. Uporedo sa studijama radio je kao preparator u Prirodnjačkom muzeju, kada je, u stvari, još kao student, počeo da se intenzivno bavi naučno–istraživačkim radom i da stiže dalja

iskustva na tom polju. Već tada je u stručnom kolegijumu Muzeja, i šire, zapažena Jankovićeve izuzetna sklonost i obdarenost za naučno rasuđivanje i istraživački rad, što je on kasnije snažno afirmisao i razvio.

Na studijama upoznaje profesore dr Ljubišu Glišića (našeg najvećeg eruditu botaničara) i dr Sinišu Stankovića (osnivača naše moderne jugoslovenske ekologije i izvanrednog ekologa teoretičara), koji vrše na njega dalji snažan uticaj. Ustvari, i sam Janković ističe da svojim učiteljima smatra P. Černjavskog (jednog od naših najznačajnijih botaničara i paleontologa između dva rata i prvih godina posle drugog svetskog rata), O. Grebensčikova (sjajnog botaničara i velikog putnika, zaljubljenika u prirodu), B. Milojevića (našeg velikog filozofa u oblasti biologije), Lj. Glišića (izuzetnog poznavaoća botanike i izuzetno ozbiljnog univerzitetskog pedagoga), i S. Stankovića (ekologa teoretičara i velikog govornika). Nema sumnje da za svoje izuzetno široko obrazovanje u biologiji, botanici i ekologiji, za produbljenost u shvatanjima i razmišljanjima, profesor Janković u velikoj meri ima da zahvali uticaju koji su na njega vršili ovi, napred navedeni naši istaknuti naučnici i pedagozi. Naravno, te uticaje Janković je kritički i selektivno primao, uzimajući ono što je najviše odgovaralo njegovim ličnim naklonostima, razvijajući svoju ličnu originalnost u najvećoj mogućoj meri.

Februara 1950. godine diplomirao je na Biološkoj grupi sa odlučnim uspehom, posle čega je postavljen za asistenta u Botaničkom odeljenju Prirodnjačkog muzeja. Krajem 1951. godine izabran je u zvanje profesora srednje škole u Botaničkom zavodu Prirodno—matematičkog fakulteta, a juna 1952. godine za asistenta.

Juna 1955. godine odbranio je doktorsku disertaciju sa naslovom: „Ekologija, rasprostranjenje, sistematika i istorija roda *Trapa L.*”, koju je uradio pod rukovodstvom prof. dr Ljubiše Glišića, a odbranio pred komisijom koju su sačinjavali prof. dr Ljubiša Glišić (predsednik), prof. dr Siniša Stanković, prof. dr Stevan Jakovljević, prof. dr Dobra Todorović i prof. dr Petar Stevanović. Disertacija prof. Jankovića je visoko ocenjena i predstavlja jednu od najboljih doktorskih teza iz oblasti bioloških nauka kod nas. Posle odbrane doktorske disertacije izabran je za docenta za predmet *F i t o e k o l o g i j a* sa *f i t o g e o g r a f i j o m* na Biološkom odeljenju Prirodno—matematičkog fakulteta. 1962. godine izabran je za vanrednog profesora, a 1970. za redovnog profesora.

Nastavni rad profesora Jankovića predstavlja vrhunski domet visokoškolske pedagoške aktivnosti. On je predavač izuzetnih kvaliteta, izvrstan pedagog; odlikuje se jasnim i zanimljivim stilom. Poseban kvalitet njegove nastave je u tome što na njegovim predavanjima u punoj meri dolaze do izražaja izvanredna dikcija i besprekoran jezik. Sa veoma širokim znanjem i erudicijom, profesor Janković teme svojih predavanja povezuje sa opštim problemima čovekovog opstanka i življenja na Zemlji, sve do najdubljih filozofskih problema njegove egzistencije i bioloških fenomena prirode.

Kada je reč o pedagoškom radu M. Jankovića posebno treba istaći da on svojim izuzetnim predavanjima bitno doprinosi pozitivnom usmeravanju studenata na ekološki način mišljenja, što znažno vaspitno utiče na formiranje pravilnog stava omladine prema prirodi koja nas okružuje.

Profesor Janković predaje fitoekologiju i fitogeografiju redovnim studentima četvorogodišnjih studija biologije. On od ovih predmeta, koji su pre njega predstavljali samo skromne nukluse, formira tokom svoje nastavne delatnosti moderne naučne i nastavne celine. Pored toga, organizovao je i izvodi nastavu na raznim kursovima i smerovima. Formirao je i rukovodi smerom „Čovek i sredina” (usmeravajući kurs za studente biologije); na smeru „Čovek i sredina”, sam ili u saradnji sa drugim nastavnicima,

pre laje predmete: Ekologija čoveka, Ekologija spoljašnje sredine (obnova, unapređenje i zaštita sredine), i dr. Na drugim usmeravajućim kursevima Biološke grupe, između ostalog, izvodi nastavu iz predmeta: Fitocenologija, Fiziološka ekologija biljaka, Flora i vegetacija Balkanskog poluostrva i Jugoslavije. Na Biološkom odseku, za studente molekularne biologije, učestvuje u nastavi predmeta Principi ekologije. U Centru za multidisciplinarne studije Beogradskog univerziteta drži predmet Osnove ekologije. Više godina profesor Janković je držao nastavu iz predmeta Osnove ekologije na Geografskoj grupi Prirodno-matematičkog fakulteta. Na Univerzitetu u Prištini oformio je i više godina izvodio nastavu iz Fitoekologije i Fitogeografije. Na Biološkoj grupi Prirodno-matematičkog fakulteta u Kragujevcu drži predavanja iz predmeta Čovek i sredina.

Poseban značaj ima veoma zapažena aktivnost profesora Jankovića na **u z d i - z a n j u k a d r o v a**. Snažna ličnost u svakom pogledu – čovek visoke opšte kulture i velike naučne, stručne i pedagoške erudicije – svojim osobenim, da tako kažemo pedagoškim šarmom, profesor Janković vrlo sugestivno i upečatljivo deluje na svoje mlađe saradnike – asistente, magistrante i doktorante. Te svoje kvalitete Janković je nesebično stavio u službu podizanja kadrova, što se ogleda u činjenici da je pod njegovim rukovodstvom urađeno preko 40 doktorata i magisterijuma. U tom pogledu Janković je, vrlo verovatno, postavio i svojevrstan rekord na Beogradskom univerzitetu. Kad se tome doda da je kao član Komisije za ocenu i odbranu učestvovao u izradi još velikog broja doktorskih disertacija i magistarskih teza – jasno proizilazi koliko je veliki njegov doprinos obrazovanju i usavršavanju kadrova.

Uporedo sa nastavnim radom i aktivnostima u uzdizanju kadrova, profesor Janković se ističe kao vrstan **p i s a c u d ŷ b e n i k a**, priručnika i drugog nastavnog štiva za razne nivoe obrazovanja. Napisao je dva univerzitetska udžbenika i to: 1) Fitoekologija sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji, i 2) Metodika biološke nastave I (Metodika ekološkog proučavanja lokalne sredine I). Udžbenik „Fitoekologija”, koji je do sada doživeo 4 izdanja, predstavlja jedinstveno, veoma uspelo delo iz oblasti ekologije, prvi kompleksan, iscrpan prikaz i analiza ekološkog gradiva, najpotpunija fitoekološka monografija u našoj zemlji. Udžbenik ekologije profesora Jankovića po načinu prezentovanja materijala, iscrpnosti obrade, kritičkoj analizi, unošenju sopstvenih ideja i mišljenja, spada u red najboljih udžbenika iz te oblasti u svetu. O tome govori i veliki broj veoma povoljnih recenzija u našoj zemlji i u inostranstvu. Tako, na primer, Botaničeskij žurnal Akademije nauka SSSR, jedan od najrenomiranijih svetskih botaničkih časopisa, u vrlo povoljnoj recenziji Jankovićevog udžbenika daje predlog da se prevede na ruski jezik. Poznati bugarski botaničar akademik Nikola Penev u svom univerzitetskom udžbeniku ekologije koristi materijal iz Jankovićevog udžbenika i preporučuje ga svojim studentima.

Profesor Janković je napisao veliki broj udžbenika i za osnovne, srednje i usmereno obrazovanje (neke u saradnji sa drugim autorima). Većina tih udžbenika je doživela veliki broj izdanja. Svi ti udžbenici su veoma dobro primljeni od učeniika i nastavnika. Neki od tih udžbenika su naročito povoljno ocenjeni. Izraženo je mišljenje, na primer, da je udžbenik „Biologija sa osnovama bionike” najbolji tekst kod nas na temu opšte biologije, u kome su, između ostalog, prvi put sistematski izloženi principi, suština i karakteristični primeri bionike. Takođe je izuzetno povoljno ocenjen i udžbenik „Ekologija” za srednje škole, u kome je, pored ostalog, prvi put definisan pojam kosmičke ekologije. Sve u svemu, kada je u pitanju pisanje udžbenika, profesor Janković predstavlja kod nas

svojevrsan fenomen po broju i kvalitetu napisanih udžbenika — čime je izvanredno doprineo širenju bioloških znanja, naročito iz oblasti ekologije.

Sledeći spisak Jankovićevih udžbenika o svemu tome dovoljno govori:

Sam:

1. **FITOEKOLOGIJA** sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji. — Univerzitetski udžbenik.
2. **METODIKA NASTAVE BIOLOGIJE I (Metodika biološkog proučavanja lokalne sredine I).** — Univerzitetski udžbenik.
3. **POZNAVANJE PRIRODE.** — Udžbenik za VI razred osnovne škole.
4. **EKOLOGIJA.** — Udžbenik za III razred gimnazije društveno—jezičkog i prirodno—matematičkog smera.
5. **EKOLOGIJA sa elementima biogeografije.** — Udžbenik za III razred gimnazije društveno—jezičkog smera, za IV razred gimnazije prirodno—matematičkog smera i za učiteljsku školu.
6. **BIOLOGIJA.** — Udžbenik za medicinske škole.
7. **BIOLOGIJA sa elementima bionike.** — Udžbenik za I razred stručnih škola.
8. **BIOLOGIJA ŽIVOTNE SREDINE (osnovni ekologije).** — Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja prirodno—tehničke struke, biotehničkog smera za zanimanje: tehničar za zaštitu životne sredine.

Sa saradnicima:

9. **BIOLOGIJA.** — Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja prirodno—tehničke struke.
10. **BIOLOGIJA.** — Udžbenik za II razred zajedničke osnove srednjeg usmerenog obrazovanja (izborna nastava).
11. **PRIMENJENA EKOLOGIJA.** — Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja prirodno—tehničke struke, biotehničkog smera.
12. **SPECIJALNA BIOLOGIJA SA PRAKTIKUMOM.** — Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja, biotehnički smer.
13. **ZAŠTITA I UNAPREĐIVANJE ŽIVOTNE SREDINE.** — Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja prirodno—tehničke struke, fizičko—tehničkog, hemijsko—tehničkog i biotehničkog smera. Zanimanje: tehničar za zaštitu životne sredine i tehničar za kontrolu životne sredine.
14. **ZAŠTITA I UNAPREĐENJE ŽIVOTNE SREDINE.** — Udžbenik za III razred hemijsko—tehničkog smera i IV razred biotehničkog smera prirodno—tehničke struke usmerenog obrazovanja.
15. **PRAKTIKUM IZ BIOLOGIJE.** — Za III razred prirodno—tehničke struke usmerenog obrazovanja.

Naučni rad profesora Jankovića po širini zahvata, a u isti mah, iscrpnosti obrade, izboru i sagledavanju problematike, analitičkom tretiranju i kreativnom uopštavanju i sintezi naučne građe veoma visoko je ocenjen kako u našoj zemlji tako i u inostranstvu. Može se reći da je profesor Janković danas jedan od vodećih naučnih radnika iz oblasti ekologije u našoj zemlji i šire, i jedan od naših najistaknutijih biologa. Koliko se naučna dostignuća M. Jankovića visoko cene ne samo u našoj zemlji nego i u svetu najbolje govori podatak da su njegovi radovi i rezultati citirani i korišćeni u velikom

Prof. dr Milorad M. Janković

broju naučnih radova, monografija i sintetskih dela u inostranstvu. Navešćemo samo neke važnije primere. U kapitalnom delu „Die Vegetation der Erde in oeko—physiologischer Betrachtung”, Band II, VEB Gustav Fischer Verlag Jena 1968 (uzgred da napomenemo da je ovo delo ubrzo posle izlaska prevedeno na sve svetske jezike — engleski, ruski, španski i dr.), njegov autor Heinrich Walter, istaknuti svetski botaničar i vodeći fitoekofiziolog današnjice, koristi i u svoje delo ugrađuje naučni materijal dva Jankovićeve rada (1. Betrachtungen über die gegenseitigen Beziehungen der Molika — Pinus peuce und Panzerkiefer — Pinus heldreichii, usw. Bull. Inst. Bot. Univ. Beograd, 1, 141—180, 1960, i 2. Ueber die Hydratur—verhältnisse der thermophyllen Waldgesellschaft von Quercus conferta und Quercus cerris auf der Avala bei Beograd, Ber. d. Deutsch. Botan. Ges. 80, 71—79, 1967, sa M. Kojićem).

Mnogi istraživači navode i koriste Jankovićeve radove o raznim aspektima proučavanja vodene biljke *Trapa*. Tako, u Mađarskoj flori istaknuti mađarski botaničar i akademik R. Soo navodi i koristi nekoliko radova o rodu *Trapa*. U Flori Poljske (Tom 8, 1959), obrađujući familiju *Hydrocharitaceae* (*Trapaceae*), T. Tacik koristi radove M. Jankovića o rodu *Trapa*, prihvatajući njegove sekcije *Longicarpa* M. Jank. i *Brevicarpa* M. Jank.; on se, takođe, koristi i nekim drugim rezultatima i zaključcima M. Jankovića. U čast profesora Jankovića, odajući mu priznanje za njegov doprinos proučavanju roda *Trapa*, T. Tacik opisujući novu vrstu trape u Poljskoj daje joj ime *Trapa Jankovičii* T. Tacik. Mnogi sovjetski botaničari u svojim monografijama i radovima o rodu *Trapa*, citiraju brojne Jankovićeve radove i koriste njegova mišljenja i tumačenja (Vasiljev, Tihomirov, N. Kac, S. Kac, Kipioni, Senjaninova — Korčagina, Dilis i dr.). H. Ganis, jedan od istaknutih svetskih botaničara, poznavalac roda *Trapa*, u svojoj studiji „Beitrag zur Variabilität der Früchte von *Trapa natans*”, navodi devet Jankovićevih radova o rodu *Trapa* i daje veliko priznanje Jankoviću za njegov doprinos bližem poznavanju ekologije i taksonomije roda *Trapa*. F. Gessner, jedan od vodećih ekologa i hidrobotaničara u svetu, u jednom od svojih priloga napisanih za kapitalno delo „Handbuch der Pflanzenphysiologie” odaje veliko priznanje Jankoviću za doprinos u proučavanju roda *Trapa* i upućuje na njegove radove sve one koji se interesuju za ontogenetsko razviće trape.

U monografiji poznatog bugarskog botaničara akademika Penjeva „Naučni osnovi za uveličavanje produktivnosti na murovite gori — Pinus heldreichii i Pinus peuce”, izdanje Bugarske akademije nauka (Sofija, 1968), koriste se rezultati dva Jankovićeve rada posvećena ovim endemičnim balkanskim borovima. U radu „Evolution of *Trapa* from Ancestral *Lythrum* through *Hemitrapa*” istaknuti paleobotaničar Sh. Miki ukazuje na Jankovićev rad: „Oekologie, Verbreitung, Systematik und Geschichte der *Trapa* in Jugoslawien”, Beograd, 1958, itd.

U našoj naučnoj literaturi (pre svega botaničkoj i ekološkoj), korišćenje Jankovićevih radova je izuzetno zastupljeno, što samo po sebi svedoči o njegovom uticaju na našu naučnu misao.

Naučna aktivnost profesora Milorada Jankovića zadire u više naučnih oblasti, a u nekim botaničkim područjima njegovi radovi su pionirski. Pokušaćemo da ukažemo bar na neke osnovne elemente širokog spektra njegove veoma plodne naučne delatnosti.

Pre svega, treba istaći značajan doprinos M. Jankovića na uvođenju i razradi metoda naučnih istraživanja. Primenio je mnoge savremene metode

istraživanja u ekologiji, neke prvi u našoj zemlji. Osim toga, sam je razradio i predložio više originalnih metoda, koje su našle veliku primenu i dale značajne rezultate. To su: metod proučavanja kompleksnog staništa u vezi sa režimom sunčeve svetlosti, metod proučavanja termičkih uslova na staništima uz pomoć specijalnih zaštitnika, metod proučavanja organskog produktiviteta zeljastog biljnog pokrivača pomoću ukrštenih transekata, i dr.

Veliki doprinos nauci dao je profesor Janković u oblasti idioekologije. Osnovna nit koja se provlači u ovom domenu istraživanja jeste — kompleksno sagledavanje ekologije pojedinih značajnih biljnih vrsta, pri čemu Janković s pravom smatra da je ekologija svake biljne vrste u stvari specifično i karakteristično rešavanje specifičnih problema života i opstanka svake biljne vrste na datom staništu. Idioekološka proučavanja profesora Jankovića odnose se, pre svega, na vrste roda *Trapa*, *Quercus*, *Stellaria*, *Ajuga* (posebno *A. reptans* i *A. genevensis*), zatim, *Wulfenia carinthica*, *Glechoma hirsuta* i *Glechoma hederacea*, *Festuca montana*, *Crataegus monogyna*, *Paliurus spina-christi*.

Posebno mesto u idioekološkim proučavanjima zauzimaju neke četinarske vrste, posebno vrste roda *Pinus* i to naročito endemoreliktni balkanski borovi— *Pinus peuce* (molika) i *Pinus heldreichii* (munika), što je razumljivo kada se ima u vidu da ovi borovi i njihove zajednice pripadaju najinteresantnijim fenomenima u šumskoj vegetaciji Balkanskog poluostrva. Janković je danas u svetu najbolji poznavalac roda *Trapa* i endemoreliktnih balkanskih borova (*Pinus peuce* i *P. heldreichii*).

Monografska obrada vrsta i rodova predstavlja posebno značajan vid naučne aktivnosti profesora Jankovića. Pre svega, ovde treba istaći monografiju roda *Trapa*, na kojoj je M. Janković radio čitav niz godina i došao do rezultata koji su mu omogućili da ih, njemu svojstveno, znalački i kreativno sintetizuje i obradi i tako napravi obimnu studiju o tom rodu (kao i veći broj pojedinačnih radova), što je kod nas i u svetu veoma visoko ocenjeno kao krupan doprinos nauci. Verovatno da nema nijednog roda u našoj flori koji je tako svestrano i kompleksno obrađen. Naime, rod *Trapa* je proučen u sistematijskom, morfoanatomskom, ekološkom, ontogenetskom, biogeografskom i istorijskom pogledu. Utvrdio je četiri vrste roda *Trapa* u Jugoslaviji, novih za nauku, što je rezultat revizije dosadašnjih shvatanja problema sistematike toga roda. Nove vrste su: *Trapa annosa* M. Jank. (endemična moravska vrsta), *T. longicarpa* M. Jank., *T. brevicarpa* M. Jank. i *T. muzzanensis* M. Jank. Profesor Janković je danas najbolji poznavalac roda *Trapa* u svetu. Utvrdio je čitav niz podataka u vezi sa istorijom, razvićem, rasprostranjenjem i sistematikom vrsta toga roda. Otkrio je i nekoliko novih fosilnih vrsta roda *Trapa* (zajedno sa N. Pantićem). U vezi sa ontogenetskim razvićem i anatomijom roda *Trapa* neke značajne priloge Janković je uradio sa J. Blaženčić.

Slično rodu *Trapa* Janković je dao krupan doprinos svestranom proučavanju naših endemičnih i reliktnih vrsta borova munike i molike (*Pinus heldreichii* i *P. peuce*), objavivši o njima čitav niz naučnih priloga, a u pripremi je obimna monografija posvećena taksonomiji, ekologiji, rasprostranjenju, cenologiji i drugim problemima tih vrsta borova. Bliže je proučio ekološke zahteve ovih endemičnih vrsta borova, i u tom pogledu dao je potpuno originalna shvatanja koja pružaju sasvim drukčiju sliku o postojećem problemu i omogućavaju da se znatno bolje shvate njihov život i uslovi staništa. Profesor Janković uspešno radi i na monografskoj obradi roda *Quercus*, u vezi sa čime je došao do vrlo značajnih rezultata.

Sa nekim svojim saradnicima Janković radi na monografskoj obradi i drugih biljaka, na primer vrste *Festuca montana* (sa J. Dimitrijević) i vrste *Gingko biloba* (sa B. Stevanović).

Fiziološka ekologija biljaka, naročito u poslednje dve decenije, predstavlja jednu od osnovnih preokupacija profesora Jankovića. Kao vrstan ekolog i biolog uopšte, profesor Milorad Janković je prvi u našoj zemlji pravilno sagledao veliki značaj fiziološko—ekoloških proučavanja. Pre više od 20 godina Janković počinje sa organizacijom istraživanja iz oblasti fiziološke fitoekologije i ovu savremenu oblast ekologije široko afirmiše i ugrađuje u naučne programe. U tom smislu pokreće inicijativu i osniva Odeljenje za fiziološku ekologiju biljaka (sada Odeljenje za fiziološku i biohemijsku ekologiju biljaka) pri Institutu za biološka istraživanja „Siniša Stanković” u Beogradu. U ovom Odeljenju M. Janković okuplja naučne radnike (Odeljenje broji 16 naučnih radnika i pomoćnih službenika — najbliži saradnici su mu M. Kojić, R. Bogojević, R. Popović, J. Dimitrijević, B. Stevanović i K. Stefanović) i pod njegovim rukovodstvom stvara se snažan Centar za ekofiziološka proučavanja, prvi i najveći u našoj zemlji, koji se afirmisao i u inostranstvu svojim rezultatima. U stvari, on je tvorac Beogradske fitoekofiziološke škole, koja je dala snažan impuls za razvoj ovog modernog ekološkog pravca u Jugoslaviji.

U centar ekofizioloških proučavanja Janković stavlja vodni režim biljaka i organski produktiviteti s tim povezan fotosintetski režim, dakle, suštinska pitanja fiziološke fitoekologije. Zajedno sa svojim saradnicima on je tu postigao zavidne rezultate. Istraživanja vodnog režima kao kompleksnog procesa koji u najvećoj meri zavisi od fluktuacije spoljašnjih uslova izvode se sveobuhvatno, pri čemu se uporedo sa proučavanjem odgovarajućih pokazatelja tih procesa analiziraju i morfoanatomske osobine biljaka i dinamika fizičkih i hemijskih uslova staništa. Ovakvim kompleksnim ekofiziološkim proučavanjima obuhvaćen je čitav niz naših značajnih biljaka, i to kako iz listopadnih šuma u kontinentalnom delu zemlje, tako i iz zimzelene primorske vegetacije, a i iz visokoplaninske četinarske zone. Prema tome, obuhvaćeni su najkarakterističniji oblici vegetacije u našoj zemlji. Od pokazatelja vodnog režima najveća pažnja posvećena je osmotskim vrednostima ćelijskog soka odn. hidraturi i intenzitetu transpiracije. Janković je, sa svojim saradnicima, (pre svega sa R. Popović i J. Dimitrijević), utvrdio karakteristične dnevne i sezonske transpiracione krivulje za veliki broj značajnih vrsta, kao i krivulje osmotskih vrednosti ćelijskog soka, izradio je osmotske spektre za grupe biljaka u značajnijim tipovima vegetacije i dao podatke za još neke parametre vodnog režima, a sve to povezujući sa biofizičkim i morfoanatomskim odlikama.

Pored vodnog režima vrlo značajne rezultate postigao je Janković u proučavanju fotosintetskog režima (naročito: produktivnost fotosinteze i kompenzaciona tačka), prateći ove procese u slobodnoj prirodi u okviru određenih biocenoza. Nadovezujući se na ova proučavanja, Janković je sa svojim saradnicima postigao izvanredne i dragocene rezultate u ispitivanju organskog produktiviteta, naročito u čistim i mešovitim listopadnim šumama (sa R. Popović, J. Dimitrijević i K. Stefanović). Ova proučavanja su deo Mađunarodnog biološkog programa a u njima su primenjeni i originalni Jankovićevi metodski postupci. U poslednje vreme profesor Janković, zajedno sa M. Kojićem, radi na sintetskoj analizi potencijalnih mogućnosti organske produkcije biljnog pokrivača pojedinih delova i čitave naše zemlje, imajući u vidu klimatske, edafske i druge uslove pojedinih regiona. U tom pogledu već su objavljeni značajni rezultati koji se odnose na biljni pokrivač Srbije i Jugoslavije, pri čemu je data produbljena analiza tog problema i

ukazano na nove methodske mogućnosti za još preciznije i sveobuhvatnije rešavanje tih značajnih pitanja i u teorijskom i u praktičnom pogledu.

Baveći se intenzivno ekofiziološkim proučavanjima naših najznačajnijih biljaka i ispitivanjem vegetacije uopšte, Janković je došao do zaključka da je analiza fizičkih i hemijskih faktora staništa neophodna za objašnjenje i tumačenje specifičnosti u ispoljavanju određenog karaktera i intenziteta fizioloških procesa biljaka na njihovim staništima, kao i razvoja vegetacije uopšte. Janković se s pravom smatra pioninom i utemeljivačem kompleksnih fitomikroklimatskih merenja u našoj zemlji. On je takva istraživanja organizovao sa svojim saradnicima u velikom broju naročito karakterističnih šumskih zajednica na velikom broju lokaliteta naše zemlje. Posebna pažnja je posvećena analizi termičkog, higričkog i radijacionog režima u odgovarajućim ekosistemima. Naročito je značajno istraživanje uticaja biljnog pokrivača na stvaranje određenih mikroklimatskih uslova (mikroklimatske stanice se postavljaju paralelno na površini sa zeljastim pokrivačem i površini sa koje je uklonjen biljni pokrivač). U tom pogledu vredan i koristan saradnik bio mu je i R. Bogojević. Osim toga, ispitivano je i zemljište u okviru različitih tipova naročito šumskih zajednica (u saradnji sa K. Stefanović). Prikupljen je veoma obiman materijal mikroklimatskih merenja u okviru različitih ekosistema i iz raznih krajeva zemlje, u čemu, verovatno, ova istraživanja nemaju premca ne samo u našoj zemlji već i šire.

Profesor Janković je postigao značajne rezultate i u oblasti sistematike biljaka. Bavio se sistematikom niza rodova i vrsta, primenjujući različite pristupe i metode, posebno istorijski i uporedno—morfološki, kao i variaciono—statistički. Posebno su mu značajna sistematijska istraživanja roda *Trapa* (za Jugoslaviju izvršio je reviziju roda i utvrdio veliki broj vrsta, podvrsta, varijeteta i formi), a zatim vrsta roda *Quercus*. Sistematijski obrađuje i rodove: *Pinus*, *Crataegus*, *Ajuga*, *Glechoma* i dr. U svojim istraživanjima u oblasti sistematike Janković polazi od toga da vrsta ima više ili manje složenu unutrašnju strukturu, izraženu formalno kroz podvrste, varijetete i forme i da su mnoge Lineove vrste isuviše široko shvaćene, ali da se i žordanonsko shvatanje mora oprezno prihvatiti i primenjivati. Njegovi radovi na sistematici, naročito roda *Trapa*, spadaju u naučne priloge vrhunskog dometa.

Doprinos profesora Jankovića na polju proučavanja flore je izvanredno veliki. Kao jedan od najbližih saradnika akademika prof. dr Mladena Josifovića neprocenjivo je doprineo izradi kapitalnog devetotomnog dela „Flora SR Srbije” (izdanje Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd, 1970—1977). U stvari on je inicijator osnivanja Odbora za floru SR Srbije (Kasnije: Odbor za floru i vegetaciju SR Srbije) i njegov stalni član. Predložio je osnovne koncepcije za izradu „Flora SR Srbije”, insistirajući na realističkom pristupu i shvatanju vrste kao kompleksa sa više ili manje razuđenim unutrašnjim strukturama, ali ne u smislu Lineovog suviše široko shvaćenog obima vrste. Pored organizacijskog i idejnog doprinosa, Janković je za „Floru SR Srbije” obradio čitav niz familija, rodova i vrsta. Sva veličina i značaj ove njegove aktivnosti može se videti i iz činjenice da je „Flora SR Srbije” veoma visoko ocenjena u naučnim i stručnim krugovima kod nas i u svetu (ovo delo je i nagrađeno Oktobarskom nagradom grada Beograda).

Profesor Janković dolazi u red najpoznatijih autora na polju vegetacijskih i fitocenoloških istraživanja u našoj zemlji. Vegetacijski i fitocenološki je istraživao u Srbiji i Jugoslaviji, kao i u drugim delovima Balkanskog poluostrva, naročito u Bugarskoj. Proučavao je vegetaciju čitavog niza planinskih masiva,

kao i drugih predela (napr. vodena i močvarna vegetacija). Posebno su mu značajna istraživanja vegetacije i fitocenoza Fruške gore (objavio, zajedno sa V. Mišićem, značajnu monografiju o vegetaciji Fruške gore) i Prokletija, kao i Šarplanine. Dalje, vegetacijski i fitocenološki je istraživao Crnogorsko primorje, područje Skadarskog jezera, područje Boke Kotorske, Orjen, Jastrebac, Valjevske planine, Homoljske planine i Đerdapsko područje, a, zatim, slatinsku vegetaciju, vodenu vegetaciju i močvarnu vegetaciju sveze *Phragmition* i *Magnocaricion*, vegetaciju gornje šumske granice i dr. Naročito su mu značajna istraživanja vegetacije i fitocenoza munike i molike (*Pinus peuce* i *P. heldreichii*) vegetacije bora krivulja (*Pinus mugo*), vodene i močvarne vegetacije, fitocenoza makedonskog hrasta (*Quercus macedonica*), kitnjaka (*Quercus petraea*), zatim vegetacije nizijskih poplavnih i močvarnih šuma, fitocenoza srpske ramondije (*Ramonda serbica*) i planinskog javora (*Acer heldreichii*). U ovom širokom spektru ispitivanja, u raznim vegetacijskim zonama i u raznim delovima naše zemlje, Janković je utvrdio i opisao veliki broj za nauku novih asocijacija, pre svega šumskih, a i drugih (močvarnih, vodenih i dr.). U ovom fitocenološkom i vegetacijskom poučavanju biljnog sveta naše zemlje M. Janković je naročito saradivao sa R. Bogojevićem i V. Stevanovićem. Kao rezultat ovako široke i plodne aktivnosti na ispitivanju vegetacije, Janković je danas jedan od najboljih poznavalaca opštih karakteristika i zakonitosti u razvoju biljnog pokrivača naše zemlje, pa i Balkanskog poluostrva.

Kao član mešovite jugoslovensko—bugarske osmočlane naučne ekipe, sastavljene od istaknutih jugoslovenskih i bugarskih botaničara, u periodu od desetak godina proučavao je uporedo floru i vegetaciju istočnog dela Jugoslavije i Bugarske.

Kao odličan poznavalac vegetacije naše zemlje i čitavog Balkanskog poluostrva Janković je najviše doprineo otpočinjanju realizacije višetomnog dela „Vegetacija SR Srbije”. Kao član Akademijnog Odbora za floru i vegetaciju SR Srbije presudno je uticao na stvaranje ovog značajnog dela naše nauke. U stvari, Janković je dao koncepciju za izradu te edicije, koja je uz visoku ocenu prihvaćena od članova Odbora za floru i vegetaciju i Odeljenja prirodno—matematičkih nauka Srpske akademije nauka i umetnosti. Prvi tom „Vegetacije” nalazi se u štampi, a najveći deo njegovog sadržaja obradio je profesor Janković (Istoriijat proučavanja vegetacije Srbije, Istorijski razvoj vegetacije Srbije, Opšti uslovi i karakteristike vegetacije Srbije).

Izuzetno krupan i kreativan doprinos dao je M. Janković u oblasti primenjene ekologije i primenjene botanike uopšte. Pružio je neprocenjive priloge rešavanju problema obnove, unapređenja i zaštite čovekove životne sredine, kako u praktičnom tako i u teorijskom pogledu. Izradio je mnogobrojne elaborate za rešenja zaštite i unapređenja većeg broja objekata (Elaborat za šumsku vegetaciju nacionalnog parka Fruške gore, Elaborat o biološkim merama zaštite obala od erozije na koralu Dunav—Tisa—Dunav, Elaborat o zaštiti vegetacije Đerdapskog područja, Elaborate za predlog o proglašenju nacionalnih parkova Prokletija i Šarplanine, itd.). Dosta je radio na problemu odnosa čoveka i sredine, naročito u vezi sa šumskom vegetacijom i njenom obnovom, unapređenjem i zaštitom, a u tom kontekstu radi i na primeni teroije klimaksa. Janković je formirao i predaje niz predmeta univerzitetske nastave u vezi sa unapređenjem i zaštitom životne sredine (Čovek i sredina, Ekologija čoveka, Zaštita, obnova i unapređenje sredine, i dr.). Rukovodio je velikim brojem diplomskih, magistarskih i doktorskih radova iz te oblasti. Osim toga, idejni je tvorac, rukovodilac i učesnik u više naučnih projekata u vezi sa zaštitom i očuvanjem životne sredine. U čitavoj ovoj delatnosti primenjenog karaktera do punog izražaja je došla

aplikacija Jankovićevog odličnog poznavanja opšte bioloških i ekoloških dostignuća, visoka erudicija i uvid u široke probleme savremenog društva.

Kao rezultat široke biološke i opšte kulture i velikog poznavanja relevantnih činjenica iz raznih oblasti biologije, posebno ekologije, a i filozofije i drugih društvenih nauka, logično je proizišla sklonost profesora Jankovića za bavljenje **teorijskim problemima biologije, botanike i ekologije**. Uspešno se angažuje teorijskim pitanjima, kao što su: problem teleologije u biologiji odn. svrsishodnosti i svrsiusmerenosti, problem nivoa organizacije živih bića. Janković zastupa gledište da se ponašanje i karakter jednog nivoa ne mogu svesti na ponašanje i karakter prethodnog, nižeg. Dakle, on je za dijalektički pristup, koji pretpostavlja da se u razvoju postižu na svakom nivou novi kvaliteti, a protiv redukcionizma u tumačenju suštine živih bića; znači da se suprostavlja shvatanju da se život može objasniti samo fizikom i hemijom. Posebno je zainteresovan za teorijska istraživanja i definisanje takvih fundamentalnih pojmova, kao što su, na primer, areal, ekosistem (posebno šumski), biogeocenoza, biosfera, kosmička ekologija i dr.

Janković se bavi i mnogim drugim kapitalnim teorijskim problemima, kao što je: definisanje života i njegovo poreklo, pri čemu kao osnovu postavlja dilemu — „živo samo iz živog” ili „živo iz neživog”; u vezi s tim smatra da je pojava anabioze, njen karakter i trajanje, od suštinskog značaja za razumevanje mnogih kapitalnih pitanja života, ističe bitan značaj forme i strukture živih bića i njihovih sistema, smatrajući da se u strukturalizmu nalazi jedan od ključeva rešavanja ovih problema.

Najzad, profesor Janković se bavi i teorijskim istraživanjima pitanja gornje šumske granice (primerne i sekundarne, autohtone i antropogene), kao i problemom sukcesija vegetacije, problemom klimaksa i dr., smatrajući da sva ova teorijska pitanja imaju i suštinski praktični značaj za obnovu, unapređenje i zaštitu čovekove sredine.

Profesor Janković je pokazao veliku sklonost i smisao za rad na **istoriji biologije, botanike i ekologije** u Srbiji, pa i šire, u Jugoslaviji. Napisao je istorijski pregled proučavanja flore Srbije (za ediciju „Flora SR Srbije”), kao i kratku istoriju vegetacijskih i fitocenoloških istraživanja u Srbiji od Pančića do danas. Posebno se interesuje za neke ličnosti iz istorije naše nauke, posebno za Josifa Pančića, o kome je objavio veći broj studija, izloživši, između ostalog, neka nova shvatanja o ovom velikanu naše nauke kao preteči naše ekologije i biogeocenologije. Pisao je studiju i o našem istaknutom botaničaru Nedeljku Košaninu kao preteči fiziološke ekologije biljaka u nas.

Enciklopedijski rad, takođe, zauzima važno mesto u aktivnostima profesora Jankovića. Bio je glavni urednik enciklopedije „Mozaik znanja” — sveska „Biologija”, a za tu ediciju je i obradio pojmove iz oblasti ekologije i biogeografije, kao i iz nekih drugih bioloških disciplina. U Enciklopediji Jugoslavije (Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb) napisao je biografije nekih naših biologa i botaničara (napr. Nedeljka Košenina) i obradio materijal za floru i vegetaciju Srbije. Za I svesku izdanja Enciklopedije Jugoslavije napisao je Istoriju botanike u SR Srbiji. Janković radi na velikoj Ekološkoj i biogeografskoj enciklopediji, koja treba da bude kapitalna studija i inventar znanja iz ovih značajnih oblasti nauke.

Profesor Janković, naučnik i stručnjak vrhunskog formata, vrlo uspešno i aktivno radi i na **popularizaciji nauke**, vršeći na taj način veoma značajnu funkciju biološkog obrazovanja širokog kruga čitalaca i slušalaca. Napisao je niz članaka iz ekologije, biogeografije i botanike uopšte u naučno—popularnim časopisima („Savremena biologija”, „Zaštita prirode”). Održao je više predavanja iz ekologije na Kolarčevom

narodnom univerzitetu. Učestvovao je i u naučnom programu Televizije Beograd u emisiji posvećenju evoluciji i genetici, kao i u emisiji povodom izlaska „Flore SR Srbije”. Profesor Janković odlično uspeva da se približi čitaocu, odnosno slušaocu i gledaocu i da ga zainteresuje za materiju koju izlaže. Odličnom dikcijom i zanimljivim načinom izlaganja vrlo uspešno postiže to — da animira i živo zainteresuje auditorijum i čitaoca. U svojoj prezentaciji često složene materije odlikuje se aktuelnošću i sposobnošću povezivanja činjenica i različitih oblasti u jednu sintetičku celinu, ne zanemarujući preciznost naučnih činjenica.

Veliki doprinos dao je profesor Janković u **organizaciji naučnog rada**. Osnovao je i organizovao Odeljenje za fiziološku i biohemijsku ekologiju biljaka u Institutu za biološka istraživanja „Siniša Stanković” u Beogradu, u kojem su, pod njegovim rukovodstvom, postignuti izvanredni rezultati, po kojima je ovo Odeljenje postalo najjači naučni centar za tu oblast ekologije na Balkanu, dobro poznato i znatno šire u Evropi. Sve ovo je, pre svega, rezultat Jankovićevog znalackog rukovođenja ekipom svojih saradnika u Odeljenju.

Profesor Janković je organizovao i rukovodio radovima na kompleksnim, multidisciplinarnim i stacionarnim ekološkim istraživanjima nekih šumskih ekosistema na Fruškoj gori. Organizovao je rad i na nizu drugih istraživačkih zadataka kompleksnog i stacionarnog karaktera (mikroklimatska istraživanja u nizu značajnih šumskih i drugih ekosistema Jugoslavije; terenska istraživanja fiziološke ekologije biljaka, itd.).

M. Janković je značajno vršio uticaj na razvoj naše nauke obavljanjem važnih funkcija u Srpskom biološkom društvu (sekretar, zatim predsednik u dva mandata, više puta član Uprave), i u Upravi Društva ekologa Jugoslavije i Ekološke sekcije za SR Srbiju. Najzad, treba dodati i njegove značajne funkcije urednika časopisa „Ekologije” i „Glasnika Instituta za botaniku i Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu”. Ustvari, kada je reč o „Glasniku”, Janković je inicijator ponovnog, posleratnog izlaženja ovog značajnog jugoslovenskog botaničkog časopisa.

Pored veoma plodne i značajne naučne i pedološke aktivnosti, M. Janković je vrlo aktivan i u **društvenom radu**. Više puta je bio član Saveta i Nastavno—naučnog veća Prirodno—matematičkog fakulteta i Odseka za biološke nauke. Na Fakultetu je član mnogih komisija i tela. Bio je prvi upravnik Odseka za biološke nauke PMF, odmah posle njegovog osnivanja; više godina je bio upravnik Instituta za botaniku i Botaničke bašte. Janković je aktivan član mnogih stručnih društava (Srpsko biološko društvo, Društvo ekologa Jugoslavije, Društvo biosistematičara Jugoslavije, Matica srpska, i dr.). U Institutu za biološka istraživanja „Siniša Stanković” bio je član Saveta, Naučnog veća i mnogih drugih tela i komisija. Član je Komisije za pejsažne vrednosti Sekretarijata za urbanizam i zaštitu čovekove sredine Skupštine grada Beograda.*

Profesor Janković za izvanredne zasluge u pedagoškom, naučnom, stručnom i društvenom radu dobio je niz **društvenih priznanja i nagrada**. Dva puta je nagrađen Oktobarskom nagradom grada Beograda za odlične rezultate u naučnom radu. Dobio je više plaketa, povelja i zahvalnica od Srpskog biološkog društva, Matice

*U slobodnim časovima profesor Janković se bavi, po našem mišljenju vrlo uspešno, slikarstvom (pohađao je čuvenu privatnu slikarsku školu Mladena Josića, kao i niz kurseva slikarstva, večernjeg akta i crtanja, zatim i slikarsku školu, tj. likovni studio akademskog slikara Sergija Jovanovića), pisanjem (prozom i poezijom), naučnom fantastikom i futurologijom. Mada ne smatramo sebe merodavnim, ipak mislimo da je izuzetno poželjno da se ono što je do sada Janković napisao (posebno romani i pripovetke), što pre objavi.

srpske i drugih stručnih i naučnih asocijacija. Posebno treba istaći veliko **internacionalno priznanje** koje je profesoru Jankoviću odati dodeljivanjem **plakete na Međunarodnom botaničkom kongresu** u Lenjingradu 1975. godine. Ovaj visoki međunarodni botanički forum dodelio je plaketu Miloradu Jankoviću, kao jedinom jugoslovenu, među tridesetoricom nagređenih iz celog sveta, za izvanredan doprinos razvoju botanike i za uspešan naučno—istraživački rad internacionalne vrednosti. Svetski botanički skup u Lenjingradu odao je još jedno visoko priznanje profesoru Jankoviću izabravši ga za **viceprezidenta XII Međunarodnog botaničkog kongresa**.

Za sveopštu izuzetno plodnu i uspešnu aktivnost Janković je dobio i veliko državno priznanje — odlikovan je **Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima**.

Sve u svemu, rezimirajući sve ovo što je o profesoru Jankoviću ovde rečeno, mada su izloženi samo važniji elementi, može se zaključiti da on predstavlja istaknutu figuru u jugoslovenskoj biološkoj nauci, da se nalazi u samom njenom vrhu, da je vrstan pedagog i angažovani društveni radnik. Njegova naučna dostignuća odavno su ušla u riznicu jugoslovenske i svetske nauke. Profesor Janković će, u to smo potpuno uvereni, i dalje ostati svojevrsni ambasador jugoslovenske biološke nauke u inostranstvu. Čestitajući mu ove jubileje i odajući mu priznanje za njegove vrhunske domete u dosadašnjem naučno—istraživačkom i drugom radu, želimo mu dobro zdravlje i dalju plodnu i stvaralačku aktivnost, što će, kao i do sada, služiti na dobro i na čast našoj nauci i društvu.

Profesor Dr Momčilo Kojić

U saradnji sa sledećim učenicima i saradnicima
prof. Dr Milorada Jankovića:
prof. Dr Radoje Bogojević,
prof. Dr Jelena Blaženčić,
prof. Dr Živojin Blaženčić,
prof. Dr Dragoslav Pejčinović,
prof. Dr Vladimir Veljović,
Dr Ranka Popović, viši naučni sarad.,
Dr Jasna Dimitrijević, naučni sarad.,
Dr Kovinka Stefanović, naučni sarad.,
Dr Branka Stevanović, docent,
Dr Vladimir Stevanović, asistent, i
Dr Miodrag Ružić, prosvetni savetnik.

BIBLIOGRAFIJA RADOVA PROFESORA DR MILORADA JANKOVIĆA *

1950.

1. Sezonski dimorfizam lista kod *Quercus pubescens* u okolini Beograda. — Le dimorphisme saisonnier des feuilles du chene *Quercus pubescens* Willd. des environs de Belgrade. — Glasnik Prirodnjačkog muzeja srpske zemlje, ser. B, knj. 3–4, (str. 195–209), Beograd. 1.5

1952.

2. Rasprostranjenje predstavnika forme *muzzanensis* vrste *Trapa natans* L. u Jugoslaviji. — Verbreitung der Vertreter des *muzzanensis* — Typs, der Art *Trapa natans* L. in Jugoslawien. — Arhiv bioloških nauka, IV, No 3–4, str. 233–240, Beograd. 1.5

3. Varijabilnost plodova vodene biljke *Trapa natans* L. u toku njenog individualnog razvika. — Der Variation der Früchte der Wasserpflanze *Trapa natans* L. im Laufe ihrer individuellen Entwicklung. — Arhiv bioloških nauka, IV, No 3–4, str. 241–250, Beograd. 1.5

4. Wirtschaftliche Bedeutung der Wassernuss (*Trapa natans* L.) in Jugoslawien. — Arch. f. Hydrobiol., 47, 2, str. 307–309, Stuttgart. 2

1953.

5. Vegetacija Velikog Blata — La végétation de Veliko Blato. — Glasnik Prirodnjačkog muzeja srpske zemlje, Ser. B, knj. 5–6, str. 57–111, Beograd. 1.5

6. Značaj pedoloških uslova za razvoj plodova kod vodene biljke *Trapa natans* L. na Skadarskom Jezeru. — Die Bedeutung der pedologischen Bedingungen für die Fruchtentwicklung der Wasserpflanze *Trapa natans* L. am Skutari — See. — Arhiv bioloških nauka, V, 1–2, str. 79–98, Beograd. 1.5

7. Polimorfizam lista kod vodene biljke *Trapa natans* L. (sa V. Mišićem). — Polymorphisme foliaire chez une plante aquatique (*Trapa natans* L.). — Godišnjak Biološkog insituta u Sarajevu, God. V (1952), Sv. 1–2 (Spomenica Karlu Maly-u), str. 235–256, Sarajevo. 1.5

* S obzirom na izvesno zakašnjenje u štampanju „Glasnika” za 1979. godinu (koji stoga izlazi tek u 1982. godini) mi smo tu okolnost iskoristili da „bibliografijom” obuhvatimo čitav period od 1950. pa do 1982. godine.

8. Fosilne vrste roda *Trapa* L. u severo-istočnoj Bosni (sa N. Pantićem). — Fossilarten der Gattung *Trapa* L. in nord-ost-Bosnien. — Ceološki anali Balkanskog poluostrva, knj. XXI, str. 134–142, table I–II, „Naučna Knjiga”, Beograd.

1954.

9. *Trapa annosa*, endemična vrsta u dolini Morave. — *Trapa annosa*, eine endemische Art in der Morava–Niederung. — Godišnjak Biološkog instituta u Sarajevu, god. VII, sv. 1–2, str. 209–226, Sarajevo.

10. Vodena biljka orašak (*Trapa natans* L.) i njen značaj za ribarstvo. — „Ribarstvo Jugoslavije”, god. IX, 1, str. 11–15, Zagreb.

11. Šumske fitocenoze Fruške Gore (prethodno saopštenje). (sa V. Mišićem). — Die Forstphytocoenoze auf der Fruška Gora. — Institut za ekologiju i biogeografiju, Zbornik radova, knj. 5, No. 2, Arhiv bioloških nauka, No 1–2, str. 1–13, Beograd.

1955.

12. Beitrag zur Kenntnis der individuellen Entwicklung der Wassernuss (*Trapa* L.). I Die Frage der Abrezung der individuellén Entwicklung der Wassernuss nach Stufen. — Prilog poznavanju individualnog razvića vodene biljke oraška (*Trapa* L.). I Pitanje razgraničenja individualnog razvića oraška na stupnjeve. — Arhiv bioloških nauka, VII, str. 3–4, Beograd.

13. Résultats et méthodes des recherches effectuées jusqu' a présent en Yougoslavie sur le genre *Trapa* L. — Rezultati i metod dosadašnjih ispitivanja roda *Trapa* L. u Jugoslaviji. — Arhiv bioloških nauka, VII, 1–2, str. 47–67, Beograd.

1956.

14. Beitrag zur Kenntnis der individuellen Entwicklung der Wassernuss (*Trapa* L.). II Sekundärsubmerse Blätter. — Prilog poznavanju individualnog razvića vodene biljke oraška (*Trapa* L.). II Sekundarno–submerzni listovi. — Arhiv bioloških nauka, VIII, 1–2, str. 9–19, Beograd.

15. Beitrag zur Kenntnis der individuellen Entwicklung der Wassernuss (*Trapa* L.). III Seitliche Verzweigung. — Prilog poznavanju individualnog razvića vodene biljke oraška (*Trapa* L.). III Bočno grananje. — Arhiv bioloških nauka, VIII, 1–2, str. 81–86, Beograd.

16. Einführung in die Phytologie, Walter H., 1950–1956. Eugen Ulmer, Stuttgart, O. Gerokstr. (Uvod u fitologiju); prikaz, Arhiv bioloških nauka, VIII, 3/4, str. 66–68, Beograd.

17. Hydrobotanik (Die physiologischen Grundlagen der Pflanzenverbreitung im Wasser), F. Gesner. Band I. Energiehaushalt., 1955., VEB Deutsch.V.d. Wissenschaften, Berlin. 515 str., 291 sl., 8 tabli u boji (Hidrobotanika – Fiziološke osnove rasprostranjenja biljaka u vodi; knj. I: Energetski budžet); prikaz, Arhiv bioloških nauka, VIII, 3/4, str. 65–66, Beograd.

18. Jedno interesantno nalazište roda *Trapa* L. u Sremu i problem ekološke diferenciranosti različitih vrsta roda *Trapa* L. — Ein interessanter Fundort der Gattung *Trapa* L. in Srem und das Problem der ökologischen Differenzierung unter den

Versehiedenen Arten der Gattung *Trapa L.* — „Zbornik” Matice srpske (za prirodne nauke), br. 11, str. 157–166, Novi sad.

19. **Polimorfizam listova cera (*Quercus cerris L.*) na Fruškoj Gori i njegov ekološki i teksonomski značaj.**— Polymorphysmus der Blätter bei Zerr-eiche (*Quercus cerris L.*). „Zbornik” Matice srpske (za prirodne nauke), br. 11, str. 136–149, Novi Sad.

20. **Zarys ógolnej geografii róslin**, Szafer W., II izd., 1952., Paristwowe Wydawnictwo naukawe, Warszawa, 431 str., 162 sl., (Osnove opšte geografije biljaka); **prikaz**, Arhiv bioloških nauka, VIII, 3/4, str. 68–69, Beograd.

1957.

21. **Allgemeine Hydrobiologie**, Sernow S.A., VEB Deutsch. Verlag d.Wissenschaften, str. 676, sl. 192, Berlin 1958., cena DM 56 (Opšta hidrobiologija); **prikaz**, Arhiv bioloških nauka, IX, 1/4, str. 72–73, Beograd.

22. **Meer und Strand**, F. Gesner (More i obala). VEB Deutsch. Verlag d.Wissenschaften, str. 426, sl. 211, II izd., Berlin, 1957., Cena DM 15, **prikaz**, Arhiv bioloških nauka, IX, 1/4, str. 72–72, Beograd.

23. **Prilog metodici fitomikroklimatskih ispitivanja.**— Beitrag zur Methodik phytomikroklimatischer Forschungen. — Arhiv bioloških nauka, IX, 1–4, str. 33–49, Beograd.

24. **Rezultati biometrijske analize roda *Trapa L.* u Jugoslaviji.**— Ergebnisse der Gattung *Trapa L.* in Jugoslawien. — Glasnik Prirodnjačkog muzeja srpske zemlje, ser. B, knj. 10, str. 161–218, Beograd.

25. **Übersischt der Systematik der Gattung *Trapa L.* in Jugoslawien.** — Pregled sistematike roda *Trapa L.* u Jugoslaviji. — Glasnik Prirodnjačkog muzeja srpske zemlje, ser. B., knj. 10, str. 83–159, Beograd.

26. **Zaštita vodene biljke oraška (*Trapa L.*) u Jugoslaviji.** — Schutz der Wassernuss (*Trapa L.*) in Jugoslawien. — „Zaštita prirode”, br. 11, Decembar, str. 20–25, Beograd.

1958.

27. **Ekologija, rasprostranjenje, sistematika i istorija roda *Trapa L.* u Jugoslaviji.** — Oekologie, Verbreitung, Systematik und Geschichte der Gattung *Trapa L.* in Jugoslawien. — Srpsko biološko društvo, Posebna izdanja 2, str. 1–143, Beograd.

28. **Geobotanika**, B.A.Bikov. Akad.mauk Kazahskoj SSR, Alma-Ata, 1957., izd.vtoroe, ispravljeno, 26 r (Geobotanika); **prikaz**, Arhiv bioloških nauka, X, 1/4, str. 82–84, Beograd.

29. **Prilog poznavanju munikovih šuma (*Pinetum heldreichii*) na Metohijskim Prokletijama.** — Beitrag zur Erkenntnis der Panzerföhrenwälder (*Pinetum heldreichii*) auf den Metochischen Prokletien. — Arhiv bioloških nauka, X, 1–4, str. 51–77, tab. I–VIII, Beograd.

30. **Značaj vegetacije Metohijskih Prokletija kao prirodne znamenitosti i potreba njenog ispitivanja i zaštite.**— „Zaštita prirode”, br. 12, str. 19–26, Beograd.

1959.

31. **Prilog metodici primene svetlomera sa selenskom fotoćelijom u geobotaničkim mikroklimatskim ispitivanjima šumskih zajednica.**— Beitrag zur Methodik für die

Anwendung von Beleuchtungsmessern mit Selen-photozellen bei geobotanischen phytomikroklimatischen Forschungen von Forst-Gesellschaften. — Arhiv bioloških nauka, XI, 1—4, str. 35—40, Beograd.

32. Prilog pitanju sistematske vrednosti pojedinih organa oraška (*Trapa L.*).— Beitrag zur Frage „Systematische Werte“ einzelner Organe der Wassernuss (*Trapa L.*). — Glasnik Prirodnjačkog muzeja, ser. B, knj. 14, str. 185—211, Beograd.

1960.

33. Destrukcija kanalskog profila na glavnom kanalu hidrosistema Dunav — Tisa — Dunav i problem njegove zaštite putem vegetacije. — Bau des Hauptkanals des Hydrosystems „Donau — Theiss — Donau“ und das Problem seines Schutzes im Wege der Vegetation gegen die Gefahr von Destruktion und der Deformation Kanal — Profils. — Biološki institut N.R.Srbije, Zbornik radova, knj. 3, No 1, str. 1—19, 1959/1960, Beograd.

34. Klimadijagramm — Weltatlas (Svetski atlas klimatskih dijagrama); Heinrich Walter und Helmut Lieth; Veb G.Fischer Verlag, Jena; u tri dela, cena čitavog izdanja oko 250 DM, 1. Lieferung, 1960; Prikaz, Arhiv bioloških nauka, XII, 3—4, str. 129—132, Beograd.

35. Poljevaja geobotanika (Poljska geobotanika); pod obščej redakcije E.M.Lavrenko i A.A.Korčagin, Tom I.; izd. Ak.nauk SSSR, Moskva — Lenjingrad, 1959., 27 rub. 80 kop; Prikaz, Arhiv bioloških nauka, XII, 3—4, str. 132—136, Beograd.

36. Potiskujuća sila rečnog toka kao faktor rasprostranjenja i prirodnog odabiranja u evoluciji roda *Trapa L.* — Die Schlepkraft des Flusslaufes als Faktor für die Verbreitung und natürliche Auslese in der Evolution der Gattungen der *Trapa L.* — Arhiv bioloških nauka, XII, 1—2, str. 23—49, Beograd.

37. Rasmatranja o uzajamnim odnosima molike (*Pinus peuce*) i munike (*Pinus heldreichii*) kao i o njihovim ekološkim osobinama, posebno u odnosu na geološku podlogu. — Betrachtungen über die gegenseitigen Beziehungen der Molika — (*Pinus peuce*) und Panzerkiefer (*Pinus leucodermis*), sowie auch ueber ihre oekologischen Eigenschaften, besonders in Bezug auf ihre geologische Grundlage. — Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom I (V), No 2, str. 141—180 (T.I—VII), Beograd.

38. Rasprostranjenje roda *Trapa L.* u dolini Dunava. — Die Verbreitung der Gattung *Trapa L.* in Donautal. — Matica srpska, Zbornik radova, za prirodne nauke, sv. 18, str. 110—118, Novi Sad.

39. Šumska vegetacija munike (*Pinus heldreichii*) na Metohijskim Prokletijama i potreba njene efikasne zaštite. — Panzerföhren — Waldvegetation (*Pinus heldreichii*) auf den metochischen Prokletien und Bedare deren effektvollen Schutzes. — „Zaštita prirode“, br. 18/19, avgust—decembar, str. 37—46, Beograd.

1961.

40. O svetlosnoj klimi šumskih zajednica *Pinetum heldreichii typicum M.Jank.* i *Fagetum abietetosum Horv.* na Prokletijama, prema posmatranjima i 1958 godini. — Über das Lichtklima der Waldgesellschaften *Pinetum heldreichii typicum M.Jank.*, und *Fagetum abietetosum Horv.* gemäss im Jahre 1958., auf den Prokletien vorgenommener Forschungen. — Glasnik Prirodnjačkog muzeja, ser. B, knj. 17, str. 143—213, Beograd.

41. O jednoj pojavi morfološke korelacije između pojedinih organa trape (*Trapa L.*).— Über die Erscheinung morphologischer Korrelation zwischen einzelnen Organen der *Trapa (Trapa L.)*.— Arhiv bioloških nauka, XIII, 1–2, str. 76–83, Beograd.

42. Značaj fitocenologije u šumarstvu. — Materijali Savjetovanja „Uloga i mjesto fitocenologije u savremenoj šumarskoj privredi”, Zagreb, 1959., str. 63–78, Sarajevo.

43. Rezultati uporednih fitocenoloških, dendrometrijskih i ekoloških ispitivanja u nekim osnovnim šumskim tipovima hrasta kitnjaka na Fruškoj Gori (*Quercetum montanum festucetosum montanae M.Jank. et V. Miš. i Quercetum sessiliflorae acetoselletum M. Jank. et V. Miš.*) (sa V. Mišićem i M. Popovićem). — Ergebnisse paralleler phytozoenologischer, dendrometrischer und ökologischer Untersuchungen in einigen hauptsächlichlichen Waldkarten der Traubeneiche auf der Fruška Gora (*Quercetum montanum festucetosum montanae M.Jank. et V.Miš. und Quercetum sessiliflorae acetoselletum M.Jank. et V.Miš.*). — Arhiv bioloških nauka, XIII, 3–4, str. 149–180, Beograd.

1962.

44. Ekologija sa elementima biogeografije.— Udžbenik za III razred gimnazije društveno—jezičkog smera, IV razred gimnazije prirodno—matematičkog smera i učiteljsku školu, prvo izdanje; Zavod za izdavanje udžbenika NR Srbije, str. 1–183, Beograd.

45. Nedeljko, Košanin. — Enciklopedija Jugoslavije, 5, str. 343, Zagreb.

46. Modifikacije i njihov značaj u taksonomiji biljaka.— II Kongres biologa Jugoslavije, Plenarni referati i rezimei naučnih saopštenja, Beograd, 7–10 februara 1962., str. 218–219, Beograd.

47. Modifikacije i njihov značaj u taksonomiji biljaka. — Modifikationen und deren Bedeutung in der Taxonomie der Pflanzen. — Arhiv bioloških nauka, XIV, 1–2, str. 41–46, Beograd.

48. O specifičnostima u grananju munike (*Pinus heldreichii*) i njihovom ekološkom aspektu. — Über die Spezifität der Verzweigung der Panzerkiefer — *Pinus heldreichii* — und über deren ökologischen Aspekt. — Arhiv bioloških nauka, XIV, 3–4, str. 169–184 (T. I–XXVIII), Beograd.

49. O uslovima svetlosne klime u nekim fitocenoza Prokletija. — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Plenarni referati i rezimei naučnih saopštenja, str. 157–157, Beograd.

50. Povodom početka izlazenja „Biologije u školi” (Uvodna reč Redakcionog odbora). — „Biologija u školi”, god. I, br. 1, str. 1–4, Beograd.

51. Značaj karaktera heliogeofizičkih uslova za ekološku tipologizaciju i metabolizam naših osnovnih tipova biogeocenoza. — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Knjiga „Plenarni referati i rezimei naučnih saopštenja”, str. 134–135, Beograd.

52. Značaj karaktera heliogeofizičkih uslova za ekološku tipologizaciju i metabolizam naših osnovnih tipova biogeocenoza. — Die Bedeutung heliogeophysischer Bedingungen für die ökologische Typologisierung und Metabolismus unserer Grund Typen in der Biogeozenose. — Arhiv bioloških nauka, XIV, 1–2, str. 33–40 (T. I–X), Beograd.

53. Aktivno savijanje stabljike kod trape (*Trapa L.*) i njegov ekološki značaj (sa J. Balženčić). — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Knjiga „Plenarni referati i rezimei naučnih saopštenja”, str. 156–157, Beograd.

62.2
6.7
6.6
6.3
6.5
0.2
1.5

54. Mikroklimatski uslovi u nekim fitocenzozama Prokletija za vreme letnjeg perioda 1960. godine. (sa R. Bogojevićem). — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Knjiga „Plenarni referati i rezime naučnih saopštenja”, str. 157–157, Beograd.

55. O jednom novom nalazištu endemične vrste *Acer heldreichii* na Prokletijama (sa R. Bogojevićem). — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Knjiga „Plenarni referati i rezime naučnih saopštenja”, str. 212–212, Beograd.

56. Prilog poznavanju šuma endemičnih borova munike (*Pinus heldreichii*) i molike (*P. peuce*) na severnoj strani Šarplanine i njenim metohijskim ograncima. (sa R. Bogojevićem). — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., str. 139–140, Beograd.

57. Prilog poznavanju šuma endemičnih borova munike (*Pinus heldreichii*) i molike (*P. peuce*) na severnoj strani Šarplanine i njenim metohijskim ograncima. (sa R. Bogojevićem). — Beitrag zur Kenntnis der endemischen Kieferwälder Panzerkiefer (*Pinus heldreichii*) und der Molikakieferwälder (*Pinus peuce*) auf der Nordseite des Gebirges „Šarplanina” und dessen metochischen Ausläufern. — Arhiv bioloških nauka, XIV, 3/4, str. 143–155 (T. I–IV), Beograd.

58. Ekološki uslovi vodene vegetacije u vrelu Mlave kod Žagubice, s posebnim osvrtom na biljku *Calitriche* (sa M.J. Janković). — II Kongres biologa Jugoslavije, Beograd, 7–10 februara, 1962., Knjiga „Plenarni referati i rezime saopštenja”, str. 158–158, Beograd.

59. Ekološki uslovi vodene vegetacije u vrelu Mlave kod Žagubice, sa posebnim osvrtom na biljku *Callitriche verna*. (sa M.J. Janković). — Die ökologischen Bedingungen der Wasservegetation in der Quelle der Mlava bei Žagubica unter besonderer Berücksichtigung der Pflanze *Callitriche verna*. — Arhiv bioloških nauka, XIV, 3–4, str. 157–168, Beograd.

1963.

60. Ekologija me elemente të biogeografijë. — Për klasën e III gjimnaz drejtimi sl.ognorogjuhsor për klasën e IV gjimnaz drejtimi i shkencave natyrore dhe shkollën normale; prvo izdanje, Enti për botimin e telesteve i Republikës socialiste të Sërbisë (prevod Ekologija, na albanski), str. 1–187, Beograd.

61. Fitoekologija (sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji). — Univerzitetski udžbenik, prvo izdanje. — „Naučna knjiga”, str. 1–550, (I–XII), Beograd.

62. Modifications and their importance in the taxonomy of plants. — Archives of biological sciences, Vol. 14, No. 1–2, str. 61–64, Beograd.

63. O postdiplomskim studijama iz fitoekologije na Biološkoj grupi Prirodno–matematičkog fakulteta u Beogradu. — „Biologija u školi”, God. II, br. 3–4, str. , Beograd.

64. Problemi prirodnog zarašćivanja budućeg jezera kod Novog Beograda. — The problem of natural overgrowth of the future lake near New Belgrade. — Zbornik „Dunav i Sava kod Beograda” — Hidrotehnički problemi i hidraulička proučavanja; Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi” — Posebno izdanje, knj. 19, str. 149–156, Beograd.

65. The importance of the character of heliogeophysical conditions for the ecological typology and metabolism of the basic types of biogeocenoses in Yugoslavia. — Archives biological sciences, Vol. 14, 1–2, str. 45–60, 1962/1963, Beograd.

1.5
10.7
62.2
73.9

66. O vaspitnom značaju nastave ekologije u srednjoj školi i formiranju učenikovog načina mišljenja. – „Biologija u školi”, br. 1–2, str. 15–23, Beograd.

1964.

67. Neka razmatranja u vezi sa problemom forme „Robur” u okviru populacija vrste *Quercus robur* L. na teritoriji Jugoslavije. – Einige Betrachtungen im Bezug auf das Problem der Form „robur” im Rahmen der Populationen der Art *Quercus robur* L. auf dem Territorium Jugoslawiens. – Glasnik Prirodnjačkog muzeja, ser. B, knj. 19, str. 95–105, Beograd.

68. On peculiarities in branching of *Pinus heldreichii* and their ecologic aspect. – Archives of biological sciences, Vol. XIV, 3–4, str. 43–80, Beograd.

69. Über die Erscheinung zweisamiger Früchte und zweifächeriger Keimung bei der Art *Trapa longicarpa* M. Jank. (sa J. Blaženčić). – O pojavi dvosemenih plodova i dvojnog klijanja kod vrste *Trapa longicarpa* M. Jank. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom I (3), 1961/1964, str. 213–226, Beograd.

70. Prvi prilog poznavanju mikroklimatskih uslova u nekim šumskim zajednicama u Sremu (*Quercetum roboris* – *Carpinetum betuli* prov. i *Fraxinetum angustifoliae* prov.) na osnovu posmatranja u 1963. godini. (sa R. Bogojevićem). – Erster Beitrag zur Erkennung der mikroklimatischen Bedingungen in einigen Forstgemeinschaften in Srem (*Quercetum roboris* – *Carpinetum betuli* prov. und *Fraxinetum angustifoliae* prov.), auf Grund von Forschungen im Jahre 1963. – Glasnik Prirodnjačkog muzeja, ser. B, knj. 19, str. 107–125, Beograd.

71. A contribution to the knowledge of the forests of endemic pines – *Pinus heldreichii* and *Pinus peuce* – on the northern side of the Šara mountain and on its spurs projecting into the Metohija. (with R. Bogojević). – Archives of biological sciences, Vol. XIV, No 3–4, str. 19–30, Beograd.

72. The ecological conditions of water vegetation in the Mlava spring at Žagubica with a special review of the plant *Callitriche verna*. (with M.J. Janković). – Archives of biological sciences, Vol. XIV, No. 3–3, str. 31–41, 1962/1964, Beograd.

73. Naučni i nastavni doprinos Josifa Pančića. (sa Ž. Vasićem). – La contribution scientifique et culturelle de Josif Pančić; Glasnik Prirodnjačkog muzeja, Ser. B, knj. 19, str. 5–24, Beograd.

1965.

74. Dr Stevan Jakovljević (1890–1962). In memoriam. – Arhiv bioloških nauka, XVI, 3–4, str. 169–172, 1964/65, Beograd.

75. Dve korisne i potrebne knjižice iz ekologije posvećene učenicima osnovne škole (Mladi prirodnjaci na planini, od dr Vojislava Mišića; Erozijska, od ing. Dušana Čolića). – „Biologija u školi”, God. III, br. 1–4, str. 61–67, Beograd.

76. Ekologija sa elementima biogeografije. – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog smera, za IV razred gimnazije prirodno–matematičkog smera i za učiteljsku školu; drugo dopunjeno izdanje; Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–195, Beograd.

77. Ekologija so elementi na biogeografija. – Učbenik za III klas gimnazija opšestveno–jezična nasoka i IV klas gimnazija prirodno–matematička nasoka; prygo

614
0.3
0.5
0.7
0.8
0.9
1.0
1.1
1.2
1.3
1.4
1.5
1.6
1.7
1.8
1.9
2.0
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
2.9
3.0
3.1
3.2
3.3
3.4
3.5
3.6
3.7
3.8
3.9
4.0
4.1
4.2
4.3
4.4
4.5
4.6
4.7
4.8
4.9
5.0
5.1
5.2
5.3
5.4
5.5
5.6
5.7
5.8
5.9
6.0
6.1
6.2
6.3
6.4
6.5
6.6
6.7
6.8
6.9
7.0
7.1
7.2
7.3
7.4
7.5
7.6
7.7
7.8
7.9
8.0
8.1
8.2
8.3
8.4
8.5
8.6
8.7
8.8
8.9
9.0
9.1
9.2
9.3
9.4
9.5
9.6
9.7
9.8
9.9
10.0
10.1
10.2
10.3
10.4
10.5
10.6
10.7
10.8
10.9
11.0
11.1
11.2
11.3
11.4
11.5
11.6
11.7
11.8
11.9
12.0
12.1
12.2
12.3
12.4
12.5
12.6
12.7
12.8
12.9
13.0
13.1
13.2
13.3
13.4
13.5
13.6
13.7
13.8
13.9
14.0
14.1
14.2
14.3
14.4
14.5
14.6
14.7
14.8
14.9
15.0
15.1
15.2
15.3
15.4
15.5
15.6
15.7
15.8
15.9
16.0
16.1
16.2
16.3
16.4
16.5
16.6
16.7
16.8
16.9
17.0
17.1
17.2
17.3
17.4
17.5
17.6
17.7
17.8
17.9
18.0
18.1
18.2
18.3
18.4
18.5
18.6
18.7
18.8
18.9
19.0
19.1
19.2
19.3
19.4
19.5
19.6
19.7
19.8
19.9
20.0
20.1
20.2
20.3
20.4
20.5
20.6
20.7
20.8
20.9
21.0
21.1
21.2
21.3
21.4
21.5
21.6
21.7
21.8
21.9
22.0
22.1
22.2
22.3
22.4
22.5
22.6
22.7
22.8
22.9
23.0
23.1
23.2
23.3
23.4
23.5
23.6
23.7
23.8
23.9
24.0
24.1
24.2
24.3
24.4
24.5
24.6
24.7
24.8
24.9
25.0
25.1
25.2
25.3
25.4
25.5
25.6
25.7
25.8
25.9
26.0
26.1
26.2
26.3
26.4
26.5
26.6
26.7
26.8
26.9
27.0
27.1
27.2
27.3
27.4
27.5
27.6
27.7
27.8
27.9
28.0
28.1
28.2
28.3
28.4
28.5
28.6
28.7
28.8
28.9
29.0
29.1
29.2
29.3
29.4
29.5
29.6
29.7
29.8
29.9
30.0
30.1
30.2
30.3
30.4
30.5
30.6
30.7
30.8
30.9
31.0
31.1
31.2
31.3
31.4
31.5
31.6
31.7
31.8
31.9
32.0
32.1
32.2
32.3
32.4
32.5
32.6
32.7
32.8
32.9
33.0
33.1
33.2
33.3
33.4
33.5
33.6
33.7
33.8
33.9
34.0
34.1
34.2
34.3
34.4
34.5
34.6
34.7
34.8
34.9
35.0
35.1
35.2
35.3
35.4
35.5
35.6
35.7
35.8
35.9
36.0
36.1
36.2
36.3
36.4
36.5
36.6
36.7
36.8
36.9
37.0
37.1
37.2
37.3
37.4
37.5
37.6
37.7
37.8
37.9
38.0
38.1
38.2
38.3
38.4
38.5
38.6
38.7
38.8
38.9
39.0
39.1
39.2
39.3
39.4
39.5
39.6
39.7
39.8
39.9
40.0
40.1
40.2
40.3
40.4
40.5
40.6
40.7
40.8
40.9
41.0
41.1
41.2
41.3
41.4
41.5
41.6
41.7
41.8
41.9
42.0
42.1
42.2
42.3
42.4
42.5
42.6
42.7
42.8
42.9
43.0
43.1
43.2
43.3
43.4
43.5
43.6
43.7
43.8
43.9
44.0
44.1
44.2
44.3
44.4
44.5
44.6
44.7
44.8
44.9
45.0
45.1
45.2
45.3
45.4
45.5
45.6
45.7
45.8
45.9
46.0
46.1
46.2
46.3
46.4
46.5
46.6
46.7
46.8
46.9
47.0
47.1
47.2
47.3
47.4
47.5
47.6
47.7
47.8
47.9
48.0
48.1
48.2
48.3
48.4
48.5
48.6
48.7
48.8
48.9
49.0
49.1
49.2
49.3
49.4
49.5
49.6
49.7
49.8
49.9
50.0
50.1
50.2
50.3
50.4
50.5
50.6
50.7
50.8
50.9
51.0
51.1
51.2
51.3
51.4
51.5
51.6
51.7
51.8
51.9
52.0
52.1
52.2
52.3
52.4
52.5
52.6
52.7
52.8
52.9
53.0
53.1
53.2
53.3
53.4
53.5
53.6
53.7
53.8
53.9
54.0
54.1
54.2
54.3
54.4
54.5
54.6
54.7
54.8
54.9
55.0
55.1
55.2
55.3
55.4
55.5
55.6
55.7
55.8
55.9
56.0
56.1
56.2
56.3
56.4
56.5
56.6
56.7
56.8
56.9
57.0
57.1
57.2
57.3
57.4
57.5
57.6
57.7
57.8
57.9
58.0
58.1
58.2
58.3
58.4
58.5
58.6
58.7
58.8
58.9
59.0
59.1
59.2
59.3
59.4
59.5
59.6
59.7
59.8
59.9
60.0
60.1
60.2
60.3
60.4
60.5
60.6
60.7
60.8
60.9
61.0
61.1
61.2
61.3
61.4
61.5
61.6
61.7
61.8
61.9
62.0
62.1
62.2
62.3
62.4
62.5
62.6
62.7
62.8
62.9
63.0
63.1
63.2
63.3
63.4
63.5
63.6
63.7
63.8
63.9
64.0
64.1
64.2
64.3
64.4
64.5
64.6
64.7
64.8
64.9
65.0
65.1
65.2
65.3
65.4
65.5
65.6
65.7
65.8
65.9
66.0
66.1
66.2
66.3
66.4
66.5
66.6
66.7
66.8
66.9
67.0
67.1
67.2
67.3
67.4
67.5
67.6
67.7
67.8
67.9
68.0
68.1
68.2
68.3
68.4
68.5
68.6
68.7
68.8
68.9
69.0
69.1
69.2
69.3
69.4
69.5
69.6
69.7
69.8
69.9
70.0
70.1
70.2
70.3
70.4
70.5
70.6
70.7
70.8
70.9
71.0
71.1
71.2
71.3
71.4
71.5
71.6
71.7
71.8
71.9
72.0
72.1
72.2
72.3
72.4
72.5
72.6
72.7
72.8
72.9
73.0
73.1
73.2
73.3
73.4
73.5
73.6
73.7
73.8
73.9
74.0
74.1
74.2
74.3
74.4
74.5
74.6
74.7
74.8
74.9
75.0
75.1
75.2
75.3
75.4
75.5
75.6
75.7
75.8
75.9
76.0
76.1
76.2
76.3
76.4
76.5
76.6
76.7
76.8
76.9
77.0
77.1
77.2
77.3
77.4
77.5
77.6
77.7
77.8
77.9
78.0
78.1
78.2
78.3
78.4
78.5
78.6
78.7
78.8
78.9
79.0
79.1
79.2
79.3
79.4
79.5
79.6
79.7
79.8
79.9
80.0
80.1
80.2
80.3
80.4
80.5
80.6
80.7
80.8
80.9
81.0
81.1
81.2
81.3
81.4
81.5
81.6
81.7
81.8
81.9
82.0
82.1
82.2
82.3
82.4
82.5
82.6
82.7
82.8
82.9
83.0
83.1
83.2
83.3
83.4
83.5
83.6
83.7
83.8
83.9
84.0
84.1
84.2
84.3
84.4
84.5
84.6
84.7
84.8
84.9
85.0
85.1
85.2
85.3
85.4
85.5
85.6
85.7
85.8
85.9
86.0
86.1
86.2
86.3
86.4
86.5
86.6
86.7
86.8
86.9
87.0
87.1
87.2
87.3
87.4
87.5
87.6
87.7
87.8
87.9
88.0
88.1
88.2
88.3
88.4
88.5
88.6
88.7
88.8
88.9
89.0
89.1
89.2
89.3
89.4
89.5
89.6
89.7
89.8
89.9
90.0
90.1
90.2
90.3
90.4
90.5
90.6
90.7
90.8
90.9
91.0
91.1
91.2
91.3
91.4
91.5
91.6
91.7
91.8
91.9
92.0
92.1
92.2
92.3
92.4
92.5
92.6
92.7
92.8
92.9
93.0
93.1
93.2
93.3
93.4
93.5
93.6
93.7
93.8
93.9
94.0
94.1
94.2
94.3
94.4
94.5
94.6
94.7
94.8
94.9
95.0
95.1
95.2
95.3
95.4
95.5
95.6
95.7
95.8
95.9
96.0
96.1
96.2
96.3
96.4
96.5
96.6
96.7
96.8
96.9
97.0
97.1
97.2
97.3
97.4
97.5
97.6
97.7
97.8
97.9
98.0
98.1
98.2
98.3
98.4
98.5
98.6
98.7
98.8
98.9
99.0
99.1
99.2
99.3
99.4
99.5
99.6
99.7
99.8
99.9
100.0

78. *Fritillario – Pinetum heldreichii*, nova zajednica munike (*Pinus heldreichii*) na planini Orjen iznad Boke Kotorske. – *Arh. Biol. Sci.*, 17 (3), str. 17–18, Beograd.

79. Rasmatranja o problemu definisanja šume i predlog jedne opšte biocenološke definicije šumskog ekosistema. – *Betrachtungen über das Problem der Begriffsbestimmung Wald und Vorschlags einer allgemeinen biozöologischen Definition des Waldökosystems.* – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja*, ser. B, knj. 20, str. 40–55, Beograd.

80. *Robureto – Carpinetum orientalis*, nova asocijacija plavih primorskih šuma kod Ulcinja. – *Arhiv bioloških nauka*, 17, (3), str. 15–16, Beograd.

1966.

81. Fitoekologija (sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji). – „Naučna knjiga”, II neizmenjeno izdanje, str. 1–550, I–XI, Beograd.

82. *Lauro – Castanetum sativae* M. Jank., nova termofilna i eumediteranska zajednica pitomog kestena i lovora u Boki Kotorskoj, i njena subasocijacija *ericetosum* M. Jank. kao degradacioni stupanj. – *Arch. Biol. Sci.*, 18 (1), str. 9–10, Beograd.

83. Nešto o dijalektici u prirodi. – „Marks i savremenost”, 3, str. 629–630, Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb – Opatija, 21–24. decembar 1965; Beograd.

84. O integracijacijama živih sistema. – „Marks i savremenost”, 3, str. 555–556, Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb–Opatija, 21–24. Decembar, 1965; Beograd.

85. O lisenkizmu. – „Marks i savremenost”, 3, str. 540–542, Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb–Opatija, 21–24. decembra, 1965; Beograd.

86. Matematika i biologija. – „Marks i savremenost”, 3, str. 527–529, Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb–Opatija, 21–24. decembra, 1965, Beograd.

87. O nivoima i stepenu integracije u živim sistemima. – „Marks i savremenost”, 3, str. 241–246, Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb–Opatija, 21–24. decembra, 1965; Beograd.

88. O različitim aspektima teleološkog i kauzalnog shvatanja prirode adaptacija i organizacije u živim sistemima. – Drugi naučni skup „Marks i savremenost”, Zagreb–Opatija, 21–24. decembra, 1965; „Marks i savremenost”, 3, str. 247–260, Beograd.

89. Povodom jubilarne 250-to godišnjice Botaničkog instituta Komarova u Lenjingradu. – On the occasion of jubilee 250 th anniversary of Komarov institut of Botany in Leningrad. – *Arhiv bioloških nauka*, 18 (2), str. 215–218, Beograd.

90. Problem teleološkog i kauzalnog u adaptacijama i razviću organizama. – The problem of teleological and causative in adaptation and organism development. – „Dijalektika”, 2, str. 69–91, Beograd.

91. Radijacioni režim otvorenog polja i njegova modifikacija u nekim šumskim ekosistemima u Sremu. (sa R. Bogojevićem). – Radiation regime of the open field and its modification in some forest ecosystems in Srem. – „Ekologija”, vol. 1, No. 1–2, str. 1–25, Beograd.

92. Osnovna koncepcija srednjoškolskih udžbenika i sadržaja nastave iz biologije (sa S. Stankovićem). – „Biologija u školi”, god. IV, br. 1–2, str. 1–92, Beograd.

93. Erster Beitrag zur Erkenntnis der Entwicklungsdynamik der Art *Trapa longicarpa* M. Jank. und ihrer Bedingtheit durch äussere Faktoren, im Bezug auf

morphologische und biochemische Veränderungen im Samen und im Laufe der Anfangsphasen der Ontogenie. (sa S. Stanimirovićem, J. Blaženčić, D. Stanimirović). — Prvi prilog poznavanju dinamike razvića vrste *Trapa longicarpa* M. Jank. i njene uslovljenosti spoljašnjim faktorima, u odnosu na morfološke i biohemijske promene u semenu tokom početnih faza ontogenije. — Arhiv bioloških nauka, XVII, 4, 1965/66, str. 265–287, Beograd.

1967.

94. **Areal.** — Poljoprivredna enciklopedija, 1, str. 59–59, Zagreb.
95. **Biocenoza.** — Poljoprivredna enciklopedija, 1, str. 102–104, Zagreb.
96. **Ekologija biljaka.** — Poljoprivredna enciklopedija, 1, str. 251–252, Zagreb
97. **Ekologija sa elementima biogeografije.** — Učbenik za III razred gimnazije društveno–jezičnog smera, IV razred gimnazije prirodno–matematičkog smera i učiteljsku školu, treće izdanje. — Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–195, Beograd.
98. **Ekologija so elementi na biogeografija.** — Učebnik za III klas gimnazija opšestveno–jazična nasoka i IV klas gimnazija prirodno–matematička nasoka (prevod na makedonski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija”; vtoro dopolneto izdanje); Izdavačko pretprijatije „Prosvetno delo”, str. 1–205, Skopje.
99. **Ekološke grupe biljaka Srbije prema Josifu Pančiću.** — Die ökologishen Pflanzengruppen Serbiens nach Josif Pančić. — Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, 1–4, str. 9–34, (1962/1966/1967), Beograd.
100. **Fenologija.** — Poljoprivredna enciklopedija, 1, str. 286–286, Zagreb.
101. **Fitocenologija.** — Poljoprivredna enciklopedija, 1, str. 292–293, Zagreb.
102. **Josip Pančić, preteča naše fitoekologije i fitogeografije.** — Josip Pančić, précurseur de notre phytoécologie et phytogéographie. — „Pnačićev zbornik”, vanserijsko izdanje Srpske akademije nauka i umetnosti, Odeljenje prirodno–matematičkih nauka, str. 99–126, Beograd.
103. **Ökológia (környszettan) a biogeográfia elemeivel.** — Tankönyv a gimnázium társadalmi — nyelvi irányzatának III. osztálya a természettudományi — matematika irányzat IV. osztálya és a tanítóképző számára (prevod na mađarski srpskohrvatskog izdanja „Ekologija”, I izd.); Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, str. 1–192, Novi Sad.
104. **O problemi integrisanosti bioloških sistema.** — O probljeme integririvanjija biologičeskikh sistem. — „Dijalektika”, 1, str. 27–44, Beograd.
105. **Peucedano–Pinetum heldreichii M. Jank., nova asocijacija subendemičnog balkanskog bora Pinus heldreichii na Orjenu.** (Prethodno saopštenje). — Peucedano — Pinetum heldreichii M. Jank., neue Assoziation der subendemischen Balkanischenkiefer Pinus heldreichii am Orjen. — Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, 1–4, str. 203–206, 1962–1964 (1966/67), Beograd.
106. **Poznavanje prirode.** — Za VI razred osnovne škole, prvo izdanje; Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–187/203, Beograd.
107. **U spomen Josifa Pančića.** — Josif Pančić zum Gedächtnis. — Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, 1–4, str. 5–8, 1962–1964 (1966/67), Beograd.
108. **Rezultati morfoloških i anatomskih proučavanja karaktera i prave prirode končastih (perastih i jednostavnih) submerznih organa raška(Trapa L.), kao i dinamike**

njihove organogeneze. (sa J. Blaženčić). – Resultate morphologischer und anatomischer Untersuchungen des faserigen (federartigen und einfachen) submersen Organe der Wassernuss (Trapa L.), wie auch der Dynamik ihrer Organogenesis. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, 1–4, str. 49–65, 1962–1964 (1966/67), Beograd.

109. Wulfenio – Pinetum mughi, nova zajednica planinskog bora (Pinus mugo) i alpsko–prokletijske endemoreliktne vrste Wulfenia carinthiaca. (sa R. Bogojevićem). – Wulfenio – Pinetum mughi, eine neue Pflanzengesellschaft der Bergföhre (Pinus mugo) und der alpinischprokletischen endemorelikten Art der Wulfenia carinthiaca. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, nova ser., 1–4, str. 95–130, 1962–1964 (1966/67), Beograd.

110. Über die Hydraturverhältnisse einiger Arten der thermophilen Waldgesellschaft von Quercus conferta und Quercus cerris auf der Avala bei Belgrad. (sa M. Kojićem). – Berichte der Deutschen Botanischen Gesellschaft, Jg. 1967, Bd. 80, Heft 2, 71–79.

111. Quercetum confertae – cerris serbicum Rudski paeonietosum M. Jank. et V. Nik., nova subasocijacija termofilne hrastove šumske zajednice cera (Quercus cerris), sladuna (Q. conferta) i medunca (Q. pubescens) sa božuro (Paeonia decora Andr.) na Kosmetu. (sa V. Nikolićem). – Quercetum confertae – Cerris serbicum Rudski paeonietosum M. Jank. et V. Nik., neue Subassoziation termophyler Eichenwaldgesellschaft der Quercus cerris, Q. conferta und Q. pubescens mit Paeonie (Paeonia decora Andr.) im Kosmet. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom II, 1/4, str. 211–215, 1962–1964. (1966/67), Beograd.

112. Osnovne karakteristike i dinamika transpiracije nekih značajnih biljaka u biocenozi Quercetum confertae – cerris Rudski na Avali kod Beograda na osnovu posmatranja u 1964. godini. (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – The basic characteristics and dynamic of transpiration of some significant plants in biocenosis of Quercetum confertae – cerris Rudski on Avala near Belgrade, on the basis of observation in 1964. – „Ekologija”, Vol. 2, No 1–2, str. 81–105, Beograd.

1968.

113. Njohuni natyre. – Për klasën e VI të shkollës fillore (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja „Poznoavanje prirode; prvo izdanje). – Enti i botimeve të teksteve i Republikës socialiste të Serbisë, str. 1–203, Beograd.

114. Poznavanje prirode. – Udžbenik za VI razred osnovne škole, drugo izdanje – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–187/203, 1967/68., Beograd.

115. Prirodoveda. – Pre 6. ročnik základney školy (prvo izdanje, prevod na slovački sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”). – Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, str. 1–202, Novi Sad.

116. Srbija. Biljni pokrivač. Flora. Vegetacija. – Enciklopedija Jugoslavije, Jugoslovenski leksikografski zavod, 7, str. 645–659, Zagreb.

117. Anatomske i morfološke karakteristike vegetativnih organa Trapa L. gajene uporedno u vodenoj i vazdušnoj sredini pod eksperimentalnim uslovima. (sa J. Blaženčić). – Anatomy and morphology of vegetative organs of Trapa L. grown in water and aerial environment under experimental conditions. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte univerziteta u Beogradu, Tom III, 1/4, str. 5–28, 1965/66, 1968, Beograd.

1969.

118. **Biologija.** – Za medicinske škole (prvo izdanje). – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–288, Beograd.

119. **Ekologija sa elementima biogeografije.** – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog smera, za IV razred gimnazije prirodno–matematičkog smera i za učiteljsku školu (četvrto izdanje). – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–195, Beograd.

120. **Ekologija me elemente të biogeografisë.** – Për Klasën IV gjimnaz drejtimi shognorogjuhsor për klasën IV gjimnaz drejtimi i shkencave natyrore dhe shkollën normale, botin i dytë (drugo izdanje, prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”). – Enti i botimeve shkollore i republikës socialiste të Serbië reparti – Prishtinë, str. 1–199, Beograd.

121. **Karakteristike i pojmovna sadržina termina „biogeocenoza” i „ekosistem”.** – Characteristics and the essential meaning of the expressions „biogeocenosis” and „ecosystems”. – Simpozijum iz ekologije, Knjiga – Rezimea saopštenja, Beograd, 12–14. II, 1969, str. 77–77, Beograd.

122. **Karakteristike i pojmovna sadržina termina „biogeocenoza” i „ekosistem”.** – The characteristics and the essential meaning of the terms „biogeocenosis” and „ecosystems”. – „Ekologija”, Vol. 4, No 2, str. 125–130, Beograd.

123. **Karakteristike temperaturnog režima listova nekih biljaka u biocenozi Festuco – Quercetum petrae M. Jank. na Fruškoj Gori.** – Characteristics of the leaf of some plants in the community Festuco – Quercetum petrae M. Jank. on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14, II.1969., Knjiga – Rezimea saopštenja, str. 3–4, Beograd.

124. **Karakteristike vodnog režima mladih i starih listova nekih zimzelenih biljaka u mediteranskoj šumskoj i žbunastoj vegetaciji našeg Primorja.** – The water regime characteristics in young and old leaves of some evergreen plants in the mediterranean shrub and forest vegetation of the Adriatic coast. – III. Kongres biologov Jugoslavije, Ljubljana, 25. do 28. junija 1969., Knjiga plenarnih referatov in povzetkov, str. 128–129, Ljubljana.

125. **Njohuni nature.** – Për klasën VI të shkollës fillore, botum i dytë (drugo izdanje, prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”). – Enti i botimeve shkollare i republikës Socialiste të Serbisë, reparti – Prishtinë, str. 1–203, Prishtina.

126. **Poznavanje prirode.** – Za VI razred osnovne škole (treće izdanje). – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–187/203/, Beograd.

127. **Profesor Dr Stjepan Horvatić (povodom 70-to godišnjice).** – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom IV, nova ser., 1–4, str. 93–98, 1967–1968 (1969), Beograd.

128. **Savremene ekološke tendencije u SSSR (povodom pojave novog ekološkog časopisa).** – „Ekologija”, Vol. 4, No 2, str. 247–250, Beograd.

129. **Természetismeret.** – Az általános iskolák 6. osztálya számára (prvo izdanje, prevod na mađarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”). – Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, str. 1–203, Novi Sad.

130. **Prilog poznavanju uloge i značaja korenovih sistema vodene biljke orašak (Trapa L.).** (sa J. Blaženčić). – A contribution to the knowledge of the role and

importance of the root system in the aquatic plant water nut (*Trapa L.*). – III. Kongres biologov Jugoslavije, Ljubljana, 25. do 28. junija, 1969., Knjiga plenarnih referatov in povzetkov, str. 130–130, Ljubljana.

131. **Lovorova (*Laurus nobilis*) žbunasta vegetacija na Skadarksim ostrvima i njen značaj za problem granica rasprostranjenosti mediteranske vegetacije u našim submediteranskim područjima.** (sa R. Bogojevićem, K. Stefanović). – The scrub vegetation of the sweet bay (*Laurus nobilis*) on the islands of Scadar lake and its importance for the problem of the distribution limits of the mediterranean vegetation in Adriatic submediterranean regions. – III. Kongres biologov Jugoslavije. Ljubljana, 25. do 28. junija, 1969., Knjiga plenarnih referatov in povzetkov, str. 130–131, Ljubljana.

132. **Karakteristike svetlosnog režima u nizijskim šumama u Sremu kod Morovića.** (sa R. Bogojevićem i Ž. Živanovićem). – Characteristics of light conditions in lowland forest in Srem near Morović. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., Knjiga – Rezimea saopštenja, str. 74–75, Beograd.

133. **Karakteristike dinamike svetlosnog režima u Batlavskoj akumulaciji.** (sa Mirjanom Janković). – Characteristics of the light condition dynamics in lake of Batlava. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., Knjiga – Rezime saopštenja, str. 41–42, Beograd.

134. **Karakteristike termičkog i higričkog gradijenta u biocenozi *Festuco – Quercetum petraeae* na Fruškoj Gori.** (sa P. Katićem). – Characteristics of the thermic and hygric gradient in the community *Festuco – Quercetum petraeae* M. Jank on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., Knjiga – Rezimea saopštenja, str. 71–72, Beograd.

135. **Kompenzaciona tačka kod nekih biljaka zajednice *Festuco – Quercetum petraeae* M. Jank. na Fruškoj Gori.** (sa M. Kojićem). – Compensation point of some plants in the community *Festuco – Quercetum petraeae* M. Jank. on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., knjiga – Rezimea saopštenja, str. 11–12, Beograd.

136. **The compensation point of light in some plants of the forest community *Festuco – Quercetum petraeae* M. Jank. on the mountain Fruška Gora.** (with M. Kojić). – Kompenzaciona tačka svetlosti nekih biljaka šumske zajednice *Festuco – Quercetum petraeae* M. Jank. na Fruškoj Gori. (sa M. Kojićem). – „Ekologija”, vol. 4, No 2, str. 131–139, Beograd.

137. **O produktivnosti fotosinteze *Lolium perenne* i *Medicago lupulina* i problem kompleksnog proučavanja organskog produktiviteta** (sa M. Kojićem i J. Dimitrijević). – On the photosynthetic productivity in *Lolium perenne* and *Medicago lupulina* and the problem of the complex study of the organic productivity. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., knjiga – Rezimea saopštenja, str. 12–12, Beograd.

138. **O netofotosintezi *Lolium perenne* i *Medicago lupulina* s osvrtom na značaj kompleksnih ekofizioloških ispitivanja za analizu organskog produktiviteta** (sa M. Kojićem i J. Dimitrijević). – The net assimilation rate of *Lolium perenne* and *Medicago lupulina* with special reference to the significance of the complex ecophysiological investigations in the productivity studies. – „Ekologija”, Vol. 4, No 1, str. 1–12, Beograd.

139. **Hidraturni odnosi nekih značajnih zimzelenih biljaka mediteranske vegetacije na ostrvu Lokrumu kod Dubrovnika** (sa M. Kojićem, R. Popovićem i J. Dimitrijević). – The hidrature relations of some significant evergreen plants in the mediterranean

vegetation on the island Lokrum near Dubrovnik. – III. Kongres biologov Jugoslavije, Ljubljana, 25. do 28. junija, 1969., str. 132–132, Ljubljana.

140. Osnovne karakteristike svetlosnog režima i njegove dinamike u Batlavskoj akumulaciji (sa M.J. Janković). – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univeziteta u Beogradu, Tom IV, nova ser., 1–4, 1967–1968 (1969), Beograd.

141. Neki aspekti organske produkcije prizemnog sprata u zajednici *Festuco – Quercetum petreae* M. Jank. na Fruškoj Gori. (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – Some aspects of organic productivity in the ground – floor in the community *Festuco – Quercetum petreae* M. Jank. on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., Knjiga – Rezimea saopštenja, str. 75–76, Beograd.

142. Osnovne karakteristike i dinamika transpiracije nekih značajnih biljaka u biocenozi *Festuco – Quercetum petreae* M. Jank. na Fruškoj Gori. (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – The basic characteristics and transpiration dynamic of some significant plants in community *Festuco – Quercetum petreae* M. Jank. on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., knjiga – Rezimea saopštenja, str. 9–10, Beograd.

143. Osnovne karakteristike i dinamika zemljišnog „disanja” u nekim šumskim biocenozama na Fruškoj Gori. (sa K. Stefanović). – The basic characteristics and dynamics of soil respiration in some forest communities on the mountain Fruška Gora. – Simpozijum iz ekologije, Beograd, 12–14.II.1969., knjiga – Rezimea saopštenja, str. 53–54, Beograd.

144. Osnovne karakteristike i dinamika zemljišnog „disanja” u nekim šumskim biocenozama na Fruškoj Gori. (sa K. Stefanović). – The basic characteristics and the dynamics of the soil „respiration” in some forest communities on the mountain Fruška Gora. – Acta botanica croatica, Vol. XXVIII, str. 171–190, Zagreb.

1970.

145. Aldend diagnoses plantarum novarum in tomo II Florae rei publicae socialisticae Serbiae commemoratorum. – Dijagnoze novih taksona zastupljenih u II tomu Flore Socijalističke republike Srbije (*Quercus troyana* Webb. var. *undulata* M. Jank. var. n., *Q. troyana* Webb. var. *macrophyllus* M. Jank. var. n., *Q. troyana* Webb. var. *ovata* M. Jank. var. n., *Fagus sylvatica* L. subsp. *orientaloides* M. Jank. subsp. n.). – „Flora SR Srbije”, II, str. 281–281, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

146. **Biologija**. – Za medicinske škole; drugo izdanje. – „Naučna knjiga”, Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–288, Beograd.

147. **Biologija (predgovor)**. – „Predgovor” za Enciklopedijski leksikon (u Prospektu); „Mozaik znanja”, u Prospektu od 1970. godine. – „Interpres”, str. 1–2, Beograd.

148. **Ekológia s prvkami biogeografie**. – Učebnica pre 3. ročník gymnázia humanistickej vetvy, prevod na slovački sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”. – Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, str. 1–187, Novi Sad.

149. **Ekologija sa elementima biogeografije**. – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog smera, za IV razred gimnazije prirodno–matematičkog smera i za učiteljske škole, peto izdanje. – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–195, Beograd.

150. Fam. *Ceratophyllaceae* A. Gray (*Ceratophyllum* L.). – „Flora SR Srbije”, I, str. 201–204, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
151. Fam. *Fagaceae* Dum. (*Fagus* L., *Castanea* Mill., *Quercus* L.). – „Flora SR Srbije”, II, str. 69–98, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
152. Fam. *Nymphaeaceae* DC. (*Nymphaea* L., *Nuphar* Smith.). – „Flora SR Srbije”, I, str. 196–201, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
153. *Istorija florističkih proučavanja u Srbiji*. – „Flora SR Srbije”, I, str. 3–28, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
154. *Jugosloveni i kosmos*. – „Kosmoplov”, izd. „Duga”, God. II, br. 15, str. 42–43, Beograd.
155. *Neki problemi ekologije, cenologije i rasprostranjenja endemoreliktne balkanske vrste Pinus peuce*. – Some problems concerning the ecology, coenology and distribution of the endemic – relict species *Pinus peuce*. – Zbornik na Simp. za molikata, 2–6.IX.1969., Bitola, str. 173–177, Skopje.
156. *Pinus heldreichii* Christ. – „Flora SR Srbije”, I, str. 151–151, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
157. *Poplavna šumska i vodena vegetacija u sremskom delu Posavine i njen značaj u vezi sa problemima melioracije*. – Floodable forest and water vegetation in the Sremic part of the Sava river valley and its significance as regards melioration problems. – Savjetovanje o Posavini, III, str. 323–327, Zagreb.
158. *Prirodoznanie*. – Za VI klas na osnovnitate učilišča, prvo izdanje (prevod na bugarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”), str. 1–187. – Zavod za izdavanje na učebnici na Socialističeska republika Srbija, Belgrad.
159. *Poznavanje prirode*. – Za VI razred osnovne škole, četvrto izdanje, str. 1–187/203; Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, Beograd.
160. *Profesor Siniša Stanković i njegov značaj za razvoj biologije kod nas (zajedno sa bibliografijom)*. – „Dijalektika”, br. 2, str. 125–133, Beograd.
161. *Rod Ranunculus* L. – Subgen. *Batrachium* S.F. Gray. – „Flora SR Srbije”, I, str. 297–301, Srpska akademija nauka i um., Beograd.
162. *Természeti meret*. – Az általános iskolák 6. osztalya számára, masodik, javitatt kiadás (prevod na mađarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”, drugo izdanje). – Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, str. 1–203, Novi Sad.
163. *Neki aspekti ekološkog i fiziološkog značaja korenovog sistema vodene biljke oraška (Trapa L.) (sa J. Blaženčić)*. – Some aspects of ecologic and physiologic importance of water nut (*Trapa* L.) root systems. – Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom V, nova ser. 1–4, str. 105–113, 1969–1970, Beograd.
164. *Ekološki uslovi u poplavnim šumama kod Morovića u Sremu, na osnovu posmatranja u 1964. godini (sa R. Bogojevićem)*. – Ecological conditions in floodable forests near Morović, Srem, according to observation in 1964. – Savjetovanje o Posavini, III, str. 329–335, Zagreb.
165. *Neki aspekti ekoklimatskih uslova molike (Pinus peuce) i molikovih šuma (Ajugo – Pinetum peucis M. Jank. et R. Bog.) na Šarplanini (sa R. Bogojevićem)*. – Some aspects of ecoclimatic conditions of the molik pine (*Pinus peuce*) and molika forests (Ajugo – Pinetum peucis M. Jank. et R. Bog.) on the mountain Šara. – Zbornik na Simpozijumot za Molikata, 2–6.IX.1969., Bitola, str. 197–181, Skopje.

166. Neki aspekti produkcije biljaka prizemnog sprata u zajednici *Festuco - Quercetum petraeae* M. Jank. na Fruškoj Gori (sa R. Popović i J. Dimitrijević). — Aspects of the organic productivity in ground vegetation of the community *Festuco - Quercetum petraeae* M. Jank. on the Fruška Gora. — Glasnik Prirodnačkog muzeja, ser. B, knj. 25, str. 213–223, Beograd.

167. Prilog poznavanju pedološke podloge u različitim zajednicama molike (*Pinus peuce*) u Jugoslaviji. (sa K. Stefanović). — A contribution of the study of pedological grounds in different associations of the molika pine (*Pinus peuce*) in Jugoslavija. — Zbornik na Simpozumot za molikata, 2–6.IX. 1969., Bitola, str. 239–241, Skopje.

1971.

168. **Biologija**. — Udžbenik za medicinske škole, treće izdanje. — Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–288, Beograd.

169. **Biologija sa elementima bionike**. — Udžbenik za I razred stručnih škola, prvo izdanje. — Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–372, Beograd.

170. **Ekofiziološke karakteristike vodnog režima vrste *Stellaria holostea* u zajednici *Festuco - Quercetum petraeae* na Fruškoj Gori**. — Ecophysiological characteristics of water regime of the species *Stellaria holostea* in the community *Festuco - Quercetum petraeae* na Fruškoj Gori. — „Ekologija”, Vol. 6, No 2, str. 259–272, Beograd.

171. **Ekologija sa elementima biogeografije**. — Udžbenik za III razred gimnazije društveno jezičkog smera, za IV razred gimnazije prirodno–matematičkog smera i za učiteljsku školu, šesto izdanje. — Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–194, Beograd.

172. **Ekologija so elementi na biogeografija**. — Učebnik za III klas gimnazija opštstveno–jazična nasoka i IV klas gimnazija prirodno–matematička nasoka, III izdanje (prevod na makedonski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”). — Izdavačko pretprijatije „Prosvetno delo”, str. 1–205, Skopje.

173. **Ekologijia me elemente të biogeografise**. — Për klasën III gjimnaz drejtimi shoqëroro–gjuhësor për klasën IV gjimnaz drejtimi i shkencave natyrore dhe dhe shkollen normale, botimi i tretë (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”, treće izdanje). — Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i krahinës Socialiste autonome të Kosovës, str. 1–199, Beograd.

174. **Ekološki uslovi u poplavnim šumama kod Morovića u Sremu, na osnovu posmatranja u 1964. godini**. (sa R. Bogojevićem). — Ecological conditions in floodable forests near Morović, Srem, according to observations in 1964. — Savjetovanje o Posavini, 27–29.I.1971., str. 329–335.

175. **Fitoeologija (sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji)**. — Univerzitetski udžbenik, III neizmenjeno izdanje, str. 1–550, „Naučna knjiga”, Beograd.

176. **Idioekološka proučavanja terestrijalnih biljnih vrsta u Jugoslaviji – dosadašnji rezultati i tendencije**. — „Ekologija”, Vol. 6, No. 1, str. 7–13, Beograd.

177. **Metodika nastave biologije I**. — Univerzitetski udžbenik, str. 1–243; Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, Beograd.

178. Neki krucijalni problemi endemoreliktne alpijsko–prokletijske vrste *Wulfenia carinthiaca*. – Some crucial problems on endemic–relict alpine–proletian species *Wulfenia carinthiaca*. – „Ekologija”, vol. 6, No 2, str. 321–335, Beograd.

179. Nekoliko uvodnih napomena uz simpozijumsku svesku „Ekologije”, – „Ekologija”, Vol. 6, No 1–2, (?), Beograd.

180. Poplavna šumska i vodena vegetacija u sremskom delu Posavine i njen značaj u vezi s problemima melioracije. – Floodable forests and water vegetation in the sremic part of the Sava river valley and its significance as regards melioration problems. – Savjetovanje o Posavini, Zagreb, 27–29.I.1971., str. 323–327, Zagreb.

181. Poznavanje prirode. Udžbenik za VI razred osnovne škole, peto izdanje. – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, str. 1–187 (+ 16 tabli), Beograd.

182. Ekološki uslovi u poplavnim šumama kod Morovića u Sremu, na osnovu posmatranja u 1964. godini. (sa R. Bogojevićem). – Ecological conditions in floodable forests near Morović, Srem, according to observations in 1964. – Savjetovanje o Posavini, Zagreb, 27–29.I.1971., str. 329–335, Zagreb.

183. Ekološki odnos reliktna i (sub) endemične balkanske vrste *Pinus heldreichii* prema karakteru podloge i zemljišta u Jugoslaviji. (sa K. Stefanović). – Ecological relations between the relict, (sub) endemic pine species *Pinus heldreichii* and the character of geological substrate and soil in Jugoslavia. – „Ekologija”, Vol. 6, No 1, str. 49–61, Beograd.

1972.

184. **Biologija**. – Udžbenik za medicinske škole, četvrto izdanje, str. 1–288. – Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, Beograd.

185. **Ekologija**. – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog i prirodnog–matematičkog smera, prvo izdanje, str. 1–231. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Srbije, Beograd.

186. Ekološka studija problema zarašćivanja veštačkih jezera na primeru budućeg jezera na Novom Beogradu. – The problem of natural overgrowth of the future lake near New Belgrade. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser., 1–4, str. 153–195 (sa 16 sl. u posebnim tablama), Beograd.

187. Fam. Droseraceae DC. (*Aldrovanda Montii*, *Drosera L.*). – „Flora SR Srbije”, IV, str. 251–254, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

188. Fam. Empetraceae Lindl. (*Empetrum L.*). – „Flora SR Srbije”, III, str. 477–478, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

189. Fam. Parnassiaceae (Parnassia L.). – „Flora SR Srbije”, IV, str. 249–251, Srpska akademija nauka i umet., Beograd.

190. Fam. Saxifragaceae DC. (*Saxifraga L.*, *Chrysosplenium L.*). – „Flora SR Srbije”, IV, str. 237–249, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

191. Fam. Vacciniaceae Lindl. (*Vaccinium L.*). – „Flora SR Srbije”, III, str. 465–469, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

192. Geobotaničeskij slovar (Geobotanički rečnik), O.S. Grebensčikov; „Nauka”, Lenjingrad, 1965; prikaz. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser., 1–4, str. 215–216, Beograd.

193. Hromosomnije čisla cvetkovih rastenij (Hromozomni brojevi cvetnica), sastavili: Z.V. Bolhovskih, V.G. Grif, O.J. Zaharjeva, T.S. Matvejeva; red. An. A. Fjodorov;

„Nauka”, Lenjingrad, 1969; **prikaz.** — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser., 1–4, str. 217–219, Beograd.

194. **Neki problemi fiziološke ekologije biljaka.** — „Savremena biologija”, br. 11, str. 1–6, Beograd.

195. **Ökologia (környezettan) a biogeografia elemeivel.** — Tankönyv a gimnázium társadalmi — nyelvi irányzatának III. osztálya, sa természettudományi — matematikai irányzat IV. osztálya és a tanítóképző számára (prevod na mađarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”, **drugo izdanje**), str. 1–192. — Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad.

196. **Osnovne prirodne karakteristike, flora i vegetacija Nacionalnog parka „Sutjeska”.** Sarajevo, 1969, **prikaz.** — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser. 1–4, str. 207–210, Beograd.

197. **Pojava „Flore SR Srbije”, značajan datum u razvoju botanike i biologije u Srbiji.** — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser. 1–4, str. 197–206, Beograd.

198. **Poljevaja geobotanika, T. II (Poljska geobotanika, T. II),** Red. E.M. Lavrenko, A.A. Korčagin; „Nauka”, Moskva–Lenjingrad, 1960; **prikaz.** — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser. 1–4, str. 211–214, Beograd.

199. **Poznavanje prirode.** Udžbenik za VI razred osnovne škole, **sedmo izdanje**, str. 1–203. — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Srbije, Beograd.

200. **Prirodoveda.** — Pre 6. ročnik zakladnej školy, **druhe vydane**, (prevod na slovački sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”, **drugo izdanje**). — str. 1–202. — Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad.

201. **Profesor Dr Radivoje Marinović (povodom 70-to godišnjice života).** — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser. 1–4, str. 221–224, Beograd.

202. **Visokoplaninska šumska vegetacijska zona endemoreliktnih balkanskih borova Pinus heldreichii i Pinus peuce i njen značaj u suzbijanju bujica, lavina i erozije u visokoplaninskim predelima naše zemlje.** — Hochgebirgswaldzone der endemoreliktischen balkanischen Kiefern Pinus heldreichii und Pinus peuce und deren Bedeutung bei der Bekaempfung des Wildwasser, Lawinen und Erosionen in den Hochgebirgsgebieten unseres Landes. — Aktuelni problemi šumarstva, drvne industrije i hortikulture; Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu; Materijali sa Simpozijuma održanog povodom proslave 50-godišnjice osnivanja i rada Šumarskog fakulteta, 1970, 1971, str. 63–70, 1972, Beograd.

203. **Šta su endemiti biljnog i životinjskog sveta?** — „Savremena biologija”, br. 11, str. 24–25, Beograd.

204. **Zaštita i obnova biosfere i ekosistema Prokletija, iz aspekta sadašnjeg stanja flore i vegetacije na njima.** — Conservation and restauration of the biosphere and the ecosystems of the mountain Prokletije from the aspect of the actual floral and vegetational situation. — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VII, nova ser. 1–4, str. 115–151 (162 sl. u posebnim tablama), Beograd.

205. **Zaštita i unapređenje životne sredine sa gledišta ekologije.** — Knj. Savremeni pristup prirodnim naukama; popularna nauka br. 12, str. 118–141. — Izd. Kolarčev narodni univerzitet, Beograd.

206. **Kompenzaciona tačka svetlosti nekih vrsta u šumskim zajednicama Quercus – Carpinetum serbicum i Festuco – Quercetum petraeae M. Jank. na Fruškoj Gori.** (sa M. Kojićem i R. Popović). – I Simpozijum Jugoslovenskog društva za biljnu fiziologiju, 1–3. novembra 1972. god., Knjiga referata, str. 39–39, Novi Sad.

207. **Profesor Siniša Stanković i njegov doprinos jugoslovenskoj nauci: (povodom osamdesetogodišnjice života).** (sa S. Mučibabić i M. Todorovićem). – „Ekologija”, Vol. 7, No. 1–2, str. 1–6, Beograd.

208. **Fam. Euphorbiaceae J. St. – Hill. (Euphorbia L., Mercurialis L.).** – „Flora SR Srbije”, III, str. 537–670, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

209. **A contribution to the study of water regime of some significant herbaceous plants at the rocky coast of the Adriatic island Lokrum near Dubrovnik.** (sa R. Popović). – Eco-physiological foundation of ecosystems productivity in arid zone International Symposium, USSR, June, 7–19, 1979., USSR Academy of sciences, str. 87–90, „Nauka”, Lenjingrad.

210. **Ekofiziološke karakteristike nekih drvenastih vrsta u zajednicama Quercus – Carpinetum serbicum Rudski i Festuco – Quercetum petraeae M. Jank. na Fruškoj Gori.** (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – The ecophysiological characteristics of some ligneous species in the communities Quercus – Carpinetum serbicum Rudski and Festuco – Quercetum petraeae M. Jank. on the mountain Fruška Gora. – „Ekologija”, Vol. 7, No 1–2, str. 141–152, Beograd.

211. **Vizionar bioloških nauka (povodom 80 godina života prof. Siniše Stankovića)** (sa M. Todorovićem). – „Politika”, 28, 29. i 30. novembar, str. 15–15, Beograd.

212. **Prilog proučavanju vodnog režima nekih zimzelenih vrsta u vegetaciji makije na ostrvu Lokrumu kod Dubrovnika.** (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – I Simpozijum Jugoslovenskog društva za biljnu fiziologiju, 1–3. novembra 1972. god., Novi Sad, Knjiga referata, str. 38–38, Novi Sad.

1973.

213. **Biljni svet prirodnih ekosistema SR Srbije – Stanje i perspektive.** – Glasnik poljoprivredne proizvodnje, prerade i plasmana, god. XXII, br. 5, str. 41–47, Beograd.

214. **Biologija – članci u leksikonu „Mozaik znanja”:**

Abiocen, Abiogeneza, Abiotički ekološki faktori, Acidofilne biljke (Acidofite), Acidofite, Adamović L., Adaptacija, Adaptacija ekološka, Aerobni organizmi, Afilne kserofite, Agrobiocenoza, Agrocenoze, Agrofite, Akcije, Alelokataliza, Alelopatija, Alelopatske materije, Alenovo pravilo, Alpijska vegetacija, Alpijske livade, Alpska vegetacija, Anaerobni organizmi, Antibiotici, Antropofite, Antropogene pustinje, Antropogeni ekološki faktori, Areal, Arktičke i antarktičke hladne pustinje, Asimilacija, Asocijacija, Autekologija, Autotrofni organizmi, Azonalna vegetacija, Azotofiksatori (fiksatori azota).

Bazifilne biljke, Bazifite, Bergmanovo pravilo, Biljna geografija, Biocen, Biocnologija, Biocenotipovi, Biocenoza, Biociklusi, Biofizika, Biogeneza, Biogeocenologija, Biogeocenoza, Biogeografija, Biogehemijski ciklusi, Biohemija, Bioindikacioni metod, Bioindikatori, Biokibernetika, Bioklimatologija, Biolini, Biologija, Biološko kruženje, Biomasa, Biomatematika, Biometeorologija, Biomi, Bionika, Bioreducenti, Biosfera, Biostatistika, Biotički faktori, Biotički potencijal, Biotop, Botanička geografija, Brdske livade, Brokman–Jerošev idealan kontinent, Bukove šume.

Cenobionti, Cenotipovi, Citoekologija.

Čapral, Četinarske šume, Čovek.

Čelija, Čelijska teorija.

Darvin, Disjunktan areal, Dolinske livade, Dominanti.

Edaofita, Edafon, Edafotop, Edafski faktori, Edifikatori, Efemere, Efemeroide, Ekologija, Ekologija biljaka, Ekologija čoveka, Ekologija radijacije, Ekologija životinja, Ekološka adaptacija, Ekološka niša, Ekološka piramida, Ekološka prilagođenost, Ekološka valenca, Ekološki faktori – podela, Ekološki indikatori, Ekološki kosmopolitizam, Ekološki maksimum, Ekološki minimum, Ekološki mortalitet, Ekološki natalitet, Ekološki odnosi ishrane, Ekološki odnosi između biljaka, Ekološki odnosi između biljaka i životinja, Ekološki odnosi između živih bića, Ekološki odnosi između životinja, Ekološki optimum, Ekološki spektar, Ekološki uslovi, Ekosistem, Ekotop, Ekstrazonalna vegetacija, Ekvatorijalne kišne šume, Emerzne biljke, Endemiti, Endemizam, Endofite, Erozijska zemljišta, Euhalofite, Euribiontni organizmi, Euribiontnost, Eufagi, Eurihalini organizmi, Eurihigrobiontni organizmi, Euritermni organizmi, Euritermnost, Euritopni organizmi, Euritopnost, Eurivalentni organizmi, Eurivalentnost, Eutrofna vegetacija, Eutrofne biljke, Eutrofne močvare.

Fakultativne halofite, Fakultativni paraziti, Fakultativni parazitizam, Fenofaze, Fenologija, Fenološke karte, Fitocenologija, Fitocenološke škole, Fitocenotipovi, Fitocezoza, Fitoekologija, Fitogeografija, Fizička suša, Fiziološka suša, Fiziološki mortalitet, Fiziološki natalitet, Flora, Flotantne biljke, Frigana.

Geobotanika, Geofemeroide, Geofite, Geografija biljaka, Geografija živih bića, Geografija životinja, Geografski kosmopolitizam, Geokserofitne efemeroide, Glikolafite, Glogerovo pravilo.

Halofite, Halokserofite, Halomezofite, Halomorfne biljke, Hamefite, Hazmofite, Heliofite, Helofite, Hemikriptofite, Hemikserofite, Hidrofite, Hidromorfne biljke, Higrofilni, Higrofilne životinje, Higrofitne, Higromorfne biljke, Hladne planinske pustinje, Hladne pustinje, Homojohidre, Horvat I., Hrastove šume, Humus.

Idealan kontinent, Idioekologija, Indikaciona ekologija, Indikaciona fitoekologija, Indikaciona geobotanika, Intrazonalna vegetacija, Istorijski faktor u ekologiji i biogeografiji, Istorijski razvoj biologije.

Jakovljević S., Jedinstven areal, Jedinstvo žive i nežive prirode, Jednoćelijski organizmi.

Kalcifilne biljke, Kalcifite, Kamenjare, Kamposi, Karakteristične vrste, Kardinalne tačke, Katinga, Kestenove šume, Kičma, Klasifikacija bioloških nauka, Klasifikacija kserofita, Klasifikacija vegetacije, Klekovina, Klimaks, Klimatop, Klimatski ekološki faktori, Koakcije, Komensalizam, Kompaktan areal, Kompasne biljke, Kompeticija, Konzumenti, Kosmopoliti, Kosmopolitizam, Košanin, Koža, Kožni čulni organi, Krinohalofite, Kriofite, Kriptofite, Krupnolisne (listopadne) šume, Kruženje azota, Kruženje fosfora, Kruženje kiseonika, Kruženje materije, Kruženje ugljenika, Kruženje vode, Kserofili, Kserofite, Kserofitne efemere, Kserofitne sukulente, Kseromorfne biljke.

Lanci ishrane, Lanci ishrane u morima i okeanima, Ledeno doba, Letizelene (listopadne) šume, Lijane, Listopadna vegetacija, Listopadne biljke, Listopadne četinarske šume, Listopadne hrastove šume, Listopadne sklerofite, Listopadne šume, Litofite, Livadska vegetacija, Lokalitet, Lovorove šume.

Ljanosi, Ljudske rase.

Makija, Mamutovac, Mangrove, Mangrove halofite, Mediteranska zimzelena vegetacija, Mediteranski tip klime, Metabolizam, Mezofili, Mezofilne životinje, Mezofite, Mezomorfne biljke, Mezotrofna vegetacija, Mezotrofne biljke, Mezotrofne močvare, Migracija biljaka i životinja, Milojević B., Mineralizacija, Mirmekofilija, Močvara, Močvarna vegetacija, Močvarne biljke, Močvarne livade, Močvarne (listopadne) šume, Modifikacije, Monodominantne biocenoze, Monsumske šume, Mutualizam.

Nalazište, Nasleđivanje stečenih svojstava, Neutralizam, Nitrofilne biljke, Nitrofitne, Norma reakcije ili reakciona norma.

Obligatne halofite, Obligatni paraziti, Obligatni parazitizam, Odnos nataliteta i mortaliteta, Odnosi u ekosistemu, Oksilofite, Oligodominantne biocenoze, Oligotrofna vegetacija, Oligotrofne biljke, Oligotrofne močvare, Organizam, Organomineralne halofite, Organska produktivnost, Organske stene, Orografski ekološki faktori, Otpor sredine, Oživljavanje.

Paleobiologija, Paleobotanika, Paleofitologija, Paleontologija, Paleozoologija, Palinologija, Palinomorfologija, Pampasi, Pančić J., Paraziti, Paraziti prostora, Parazitizam, Pedogeneza, Periodičan parazitizam, Periodični paraziti, Petrofite, Pionirske biocenoze ili pionirske zajednice, Pionirske vrste ili pionirski organizmi, Piramide biomase, Piramide brojeva, Piramide energije, Piramide ishrane, Piramide produktivnosti, Plakor, Plakorna vegetacija, Plavne (listopadne šume), Poikilohidre, Poikilohidrične kserofite, Polarne pustinje, Polidominantne biocenoze, Poluparazite, Poluparazitizam, Poluskiofite ili umbrofitne, Poluzbunovi, Poljoprivreda, Populacija, Potencijal razmnožavanja, Potrošači, Povrtarstvo, Prašuma, Pratilice, Pravegetacija, Pravilo prethodnosti, Predatorstvo, Preistorijski ljudi, Prerija, Primarna produktivnost, Primati, Producenti, Prolećne efemere, Promenljivost biocenoza, Promet materija, Prostorna organizacija biocenoze, Proticanje energije, Protokooperacija, Psamofite, Pseudomakija, Psihofite, Pustinje, Pustinjska vegetacija.

Rasizam, Raunkierove životne forme, Razlagači, Razlika između biljaka, životinja i mikroorganizama, Razlike između biljnih i životinjskih ćelija, Reakcije, Reakciona norma, Reducenti, Refugijumi, Reliktan areal, Relikti, Reprodukcionni potencijal, Reprodukтивna izolacija, Ritovi, Ritska vegetacija.

Saprofite, Savana, Savanske šume, Simbioza, Sinekologija, Sistematika, Sitnolisne (listopadne) šume, Skiofite, Sklerofite, Skleromorfne biljke, Skrab, Slana zemljišta, Slatine, Slučajne vrste, Smrt biološka, Smrt klinička, Splanjine, Splet lanaca ishrane, Spoljašnja sredina, Spratovnost, Sredina, Stanište, Starenje, Starenje i smrt, Starost patološka, Stečene osobine, Stenobiontni organizmi, Stenobiontnost, Stenofagi, Stenohalini organizmi, Stenohigrobiontni organizmi, Stenotermni organizmi, Stenotermnost, Stenotopni organizmi, Stenotopnost, Stenovalentni organizmi, Stenovalentnost, Stepe, Stepen sopstvenosti vrsta, Stipakserofite, Stopa nataliteta, Stopa rađanja, Stopa smrtnosti, Struktura biocenoze, Subalpijske livade, Subdominanti, Subedifikatori, Submerzne biljke, Sukcesija, Sukulente, Svetle četinarske šume, Svetle listopadne šume, Svetle šume, Svetlosni užitak, Svetlost kao ekološki faktor, Svojstvene vrste, Svojstvenost vrsta.

Šibljak, Šuma, Šumske biocenoze.

Tajga, Tamne četinarske šume, Tamne listopadne šume, Tamne šume, Teleologija, Temperatura kao ekološki faktor, Teorija biogeneze, Teorija abiogeneze, Teorija klimaksa, Teorija panspermije, Tercijarni relikti, Terofite, Tipovi ishrane živih bića, Tipovi močvara, Tomilari, Tresave, Treset, Trolička mreža, Trofička piramida, Trofički lanci,

Trofički tipovi cenobionata, Tropofite, Tropske kišne šume, Tropske listopadne šume, Tropske šume, Tundra, Tvrdolisna zimzelena vegetacija drveća i žbunova.

Umbrofiti, Uzajamni odnosi biljaka i životinja, Uzajamni odnosi životinja.

Vazduh kao ekološki faktor, Večnozelene (zimzelene) sklerofite, Vegetacija, Verne vrste, Vernost vrsta, Visinsko zoniranje vegetacije, Visokoplaninska vegetacija, Voda kao ekološki faktor, Vodena vegetacija, Vodene biljke, Vouk V., Vremenska organizacija biocenoze.

Zamena ekoloških faktora, Zarastanje, Zaštita žive prirode, Zeljaste biljke, Zemljište, Zemljište kao kompleks ekoloških faktora, Zimzelena vegetacija, Zonalan raspored vegetacija na Zemlji, Zonalna vegetacija, Zoocenoza, Zoookologija, Zoologija.

Žbunovi, Život tkiva i organa izvan organizma, Život u litoralu, Životne forme, Životna zajednica, Životne forme biljaka, Životne forme životinja.

215. **Biologija me elementet e bionikës.** — Për klasën i të shkollave profesionale (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja „Biologija sa elementima bionike”), str. 1–376. — Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i krahinës soc. aut. te Kosovës, Priština.

216. **Biologjia, për shkolla të mjekësisë.** (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Biologjia”, za medicinske škole), str. 1–198. — Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i krahinës Socialiste autonome të Kosovës, Prishtinë (Priština).

217. **Biologjia sa elementima bionike.** — Udžbenik za I razred stručnih škola, drugo izdanje, str. 1–372. — Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva Srbije, Beograd.

218. **Die Vegetation der Erde, in ökologischer Betrachtung. Band. I. Die trophischen und subtrophischen Zonen.** (Vegetacija Zemlje, u ekološkom gledanju. Knjiga I. Tropske i subtropske zone). Heinrich Walter. — Izd. VEB G. Fisher V. Jena, 1962, drugo izdanje 1964., str. 540. — Prikaz, Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 151–153, Beograd.

219. **Ekologija.** — Manual pentri clasa a III-a de liceu sectile umana si reala (prevod na rumunski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija”), str. 1–207. — Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad.

220. **Ekologija i marksizam.** — „Savremena biologija”, br. 17, str. 4–6, Beograd.

221. **Ekologija.** — Za III klasu gimnazui društveno–jazičnogo i prirodno–matematičnogo nairjamu (prevod na rusinski srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija”), str. 1–221. — Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad.

222. **Ekologjia me elemente të biogeografisë.** — Për klasën III gjimnaz drejtimi shoqëroro–gjuhësor për klasën IV gjimnaz drejtimi i shkencave natyrore dhe shkollën normale, botum i katërt (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija”, četvrto izdanje, str. 1–200. — Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i krahinës Socialiste autonome të Kosovës, Prishtinë (Priština).

223. **Ekološki pristup problemu geografsko–ekološkog prostornog planiranja i uređivanja u SR Srbiji.** — Ökologischer Zutritt zum Problem geographisch–ökologischer Raumplanung und Ordnung in der SR Serbien. — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 133–150, Beograd.

224. **Fam. Asclepiadaceae Lindl. (Cynanchum L., Asclepias L.).** — „Flora SR Srbije”, V, str. 401–403. — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

225. **Fam. Geraniaceae J. St. Hil. (Geranium L., Erodium l’Herit).** — „Flora SR Srbije”, V, str. 134–160. — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

226. **Fam. Halorrhagidaceae Lindl. (Myriophyllum L.)** – „Flora SR Srbije”, V, str. 50–52. – Srpska akademija nauka i um., Beograd.
227. **Fam. Hippuridaceae DC. (Hippuris L.)**. – „Flora SR Srbije”, V, str. 52–55. – Srpska akademija nauka i um., Beograd.
228. **Fam. Trapaceae Dumortier (Trapa L.)**. – „Flora SR Srbije”, V, str. 35–47. – Srpska akademija nauka i um., Beograd.
229. **Fitocenološko-tipološki odnosi zajednica kitnjakovih šuma**. – Zbornik referata i rezimea, str. 59–59. – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, Beograd.
230. **Ljesa Pinjegi (Šume Pinege)**. – D.N. Sobirov. – Akad. Nauka SSSR, Bot. inst. im. V.L. Komarova, izd. „Nauka”, Lenjigrad, 1972, str. 174, il. 24, tabl. 17, bilb. 323 nasl., cena 2 r i 10 k. – **Prikaz**, Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser. 1–4, str. 163–164, Beograd.
231. **Neke osnovne karakteristike makrofitske vegetacije Skadarskog jezera**. – Zbornik referata i rezimea, str. 69–69. – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd.
232. **Pokritosemjanije rastenjija s zeljonim i bescvetnim embrionom**. – (Skriivenosemenarke sa zelenim i bezbojnim embrionom). – M.S. Jakovljević, G.A. Žukova. – Akademija nauka SSSR, Bot. inst. im. V.L. Komarova, izd. „Nauka”, Lenjigrad, 1973., str. 100, cena 61 k., – **Prikaz**, Glasnik Instituta za botaniku i botanička bašta Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 159–161, Beograd.
233. **Poljevaja geobotanijika, Tom III (Poljska geobotanika, T. III)**, red. E.M. Lavrenko i A.A. Korčagin. – Akad. nauk SSSR, Bot. inst. im. V.L. Komarova, izd. „Nauka”, Moskva–Lenjigrad, 1964., str. 530, cena 3 r i 40 k. – **Prikaz**, Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 155–157, Beograd.
234. **Povodom osnivanja Jugoslovenskog saveta za zaštitu i unapređenje čovekove sredine**. – „Savremena biologija”, br. 15, str. 1–3, Beograd.
235. **Poznavanje prirode**. – Za VI razred osnovne škole, osmo izdanje. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
236. **Prilog poznavanju taksonomije, ekologije i cenologije hrastova (Quercus) Djerdapskog područja**. – Contribution to the study of taxonomy, ecology and cenology of the oak (Quercus L.) in the region of Djerdap. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 9–34, Beograd.
237. **Profesor Dr Ljubiša Glišić (povodom 85-to godišnjice života)**. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser. 1–4, str. 1–8, Beograd.
238. **Protiv jednostranog pristupa ekološkim problemima**. – „Borba za život – platforma za ekološku akciju”, Izd. centar „Komunist” – Jugoslovenski savet za zaštitu i unapređenje čovekove okoline, str. 118–121, Referati i diskusija sa Osnivačke skupštine Jugoslovenskog saveta za zaštitu i unapređenje čovekove okoline, Beograd.
239. **Savremeni naučnoteorijski aspekti odnosa čoveka i biosfere – problemi i perspektive**. – Enciklopedija moderna, 23, god. VIII, proljeće, str. 110–117, Zagreb.
240. **Savremeni problemi biosfere. Biosfera i zaštita čovekove sredine**. – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd, Zbornik referata i rezimea, str. 9–9, Beograd.

241. **Savremeni problemi ekologije. Biosfera i zaštita čovekove sredine.** – Contemporary problems of ecology. Biosphere and protection of man's environment. – „Ekologija”, Vol. 8, No 2, str. 207–238, Beograd. 1.5
242. **Természetismeret.** – Az általános iskolák 6. osztálya számára, harmadik, javított kiadás. (prevod na mađarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”, treće izdanje). – Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad. –
243. **Teze za jednu teoriju kosmičke ekologije.** – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 12–13, Beograd. 2.3
244. **Značaj ekologije u rešavanju problema čovekove životne sredine i biosfere.** – „Savremena biologija”, br. 16, str. 5–10, Beograd. –
245. **Struktura endokarpa plodova vrsta roda Trapa L. i njen ekološki značaj.** (sa J. Blaženčić) – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 90–90, Beograd. 2.3
246. **Uparedna studija strukture endokarpa plodova različitih vrsta roda Trapa L. i njen ekološki značaj.** (sa J. Blaženčić). – Vergleichende Studie der Struktur des Endokarps von Früchten verschiedenen Arten der Gattung Trapa L. und seine ökologische Bedeutung. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom VIII, nova ser., 1–4, str. 81–116, Beograd. 1.5
247. **Fitocenološke karakteristike zajednice krivulja (Pinus mugo) na serpentinu Ostrovice.** (sa R. Bogojevićem). – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 62–62, Beograd. 0.3
248. **Neki rezultati fiziološko–ekoloških proučavanja efemeroida u zajednici Querceto – Carpinetum serbicum Rudski na Fruškoj Gori (Iriški Venac).** (sa R. Bogojevićem, R. Popović i Ž. Blaženčić). – Prvi Kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 97–98, Beograd. 0.3
249. **Neki rezultati kompleksnih cenoloških i ekoloških ispitivanja fizičkih uslova i vegetacije u hrastovim šumama na Fruškoj Gori.** (sa R. Bogojevićem, R. Popović, K. Stefanović, J. Dimitrijević, Ž. Blaženčić i B. Matijašević). – Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 53–53, Beograd. 0.3
250. **Fiziološko–ekološka proučavanja vodnog režima nekih značajnih biljnih vrsta u mediteranskoj zajednici Orno–Quercetum ilicis na ostrvu Lokrumu kod Dubrovnika, kao i fizičkih uslova staništa.** (sa R. Bogojevićem, R. Popović, K. Stefanović, Ž. Blaženčić i J. Dimitrijević). – Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 98–98, Beograd. 2.3
251. **Rezultati uporednih proučavanja mikroklimatskih uslova u različitim visinskim šumskim pojasevima Šar–Planine.** (sa R. Bogojevićem, Ž. Živanovićem i Ž. Blaženčićem). – Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 52–53, Beograd. 0.3
252. **Potencijalne mogućnosti organske produkcije biljnog pokrivača Jugoslavije.** (sa M. Kojićem). – Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. – Zbornik referata i rezimea, str. 50–51, Beograd. 0.3
253. **Potencijalne mogućnosti organske produkcije biljnog pokrivača Srbije.** (sa M. Kojićem). – Potential possibilities of organic production of the vegetation in Serbia. – „Ekologija”, Vol. 8, No. 2, str. 239–246, Beograd. 1.5
254. **Prof. dr Siniša Stanković (1892–1974.)** (sa S. Mučibabić i M. Todorovićem). – „Univerzitet danas”, br. 3–4, str. 78–84, Beograd. 106.5

255. Neke karakteristike mikroklimatskih uslova u četinarskim šumama Ostrovice. (sa D. Pejčinovićem i R. Bogojevićem). — Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. — Zbornik referata i rezimea, str. 51–51, Beograd.

256. Kalorimetrijske vrednosti organske produktivnosti nadzemnih delova prizemnih biljaka u zajednici *Festuco – Quercetum petrae* M. Jank. na Fruškoj Gori. (sa R. Popović i J. Dimitrijević). — Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. — Zbornik referata i rezimea, str. 49–49, Beograd.

257. Neke karakteristike režima CO₂ u munikovim šumama (*Pinetum heldreichii – Seslerietum autumnalis* M. Jank. et R. Bog.) na Ošljaku, Šar–Planina. (sa K. Stefanović). — Prvi kongres ekologa Jugoslavije, 27–29. septembar, 1973., Beograd. — Zbornik referata i rezimea, str. 56–56, Beograd.

1974.

258. Biological and ecological investigations of the macrophytic vegetation of Skadar Lake (Projekt 9). — Progress report Limnological investigations of Skadar Lake, str. 52–86, 1973., Submitted to the Smithsonian Foreign Currence Program, Titograd and Washington, 1974.

259. Biologija. — Udžbenik za medicinske škole, peto izdanje. — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, str. 1–288, Beograd.

260. Cunostinte depre natura. — Pentru clasa VI–a a scolii elementare (prevod na rumunski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”), str. 1–202. — Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad.

261. Ekologija. — Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog i prirodno–matematičkog smera, drugo izdanje, str. 1–232. — Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva, Beograd.

262. Ekologija so elementi na biogeografija. — Učebnik za III klas gimnazija opštstveno–jezična nasoka i IV klas gimnazija prirodnomatematička nasoka, IV izdanje (prevod na makedonski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Ekologija sa elementima biogeografije”, četvrto izdanje). str. 1–205. — „Prosvetno delo”, Skopje.

263. Fam. Callitrichaceae Lindl. — „Flora SR Srbije”, VI, str. 526–527. — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

264. Fam. Lamiaceae Lindl. (*Ajuga L., Glechoma L., Lycopus L., Mentha L.*). — „Flora SR Srbije”, VI, str. 339–526. — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

265. Neka razmatranja o fitocenološko–tipološkim odnosima zajednica (čistih) kitnjakovih šuma (*Quercus petraea*). — Some considerations on the phytocenological – typological relationship between (pure) communities of the chestnut oak (*Quercus petraea*). — „Ekologija”, Vol. 9, No. 2, str. 133–138, Beograd.

266. Neki problemi u vezi sa sistematikom i evolucijom cera (*Quercus cerris L.*). — Some problems concerning taxonomy and evolution of the turkeu oak (*Quercus cerris L.*). — Zbornik radova sa Simpozijuma povodom 100. godišnjice prve jugoslovenske dendrologije Josifa Pančića (Naučni skupovi Srpske akademije nauka i um., knj. I), str. ? Beograd.

267. Nova asocijacija *Festuco – Quercetum petrae* M. Jank. i njen odnos prema zajednici *Quercetum montanum* Černj. et Jov. — The new association *Festuco – Quercetum petrae* M. Jank. and the its relation towards community *Quercetum*

montanum Černj. et Jov. — Zbornik radova sa Simpozijuma povodom 100. godišnjice prve jugoslovenske dendrologije Josifa Pančića (Naučnikupovi Srpske akademije nauka i um, knj. I.), str. 191–196, Beograd.

268. Opšti pogled na rezultate kompleksnih biogeocenoških proučavanja šumskog ekosistema asocijacije *Festuco – Quercetum petreae* M.Jank. na Fruškoj Gori. — General results of the complex biogeocoenological investigations of an ecosystems of association *Festuco – Quercetum petreae* M.Jank. on Fruška Gora. — IV Kongres biologa Jugoslavije, Sarajevo, 25–28. juna 1974., Rezime referata, str. 31–31, Sarajevo.

269. Poznavanje prirode. — Udžbenik za VI razred osnovne škole, deveto izdanje (skraćeno), str. 1–168. — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

270. Savremeni problemi ekologije. Biosfera i zaštita čovekove sredine. — Contemporary problems of ecology. Biosphere and protection of man's environment. — „Dijalektika”, br. 3, god. IX, str. 45–82, Beograd.

271. Značaj formiranja ekološkog načina mišljenja kroz srednjoškolsku nastavu ekologije. — Simpozijum „Marksizam – matematika i prirodne nauke” — Sadržaj nastave matematike i prirodnih nauka u srednjim i osnovnim školama, 6–8, XII. 1973., Beograd, str. 183–189. — Izd. Unija Prirodno–matematičkih društava SR Srbije, Beograd, 1974

272. Vodena i močvarna vegetacija Obedske bare. — Vodnaja i bolotnaja rastiteljnost Obedskoj bari; Wasser und Sumpflvegetation von Obedska Bara (Obeder Tümpel). — Zbornik radova Republičkog zavoda za zaštitu prirode SR Srbije, Knj. 1, br. 4, str. 1–81, Beograd.

273. *Pinetum mughi – Ptilotricho – Bruckenthalietum spiculifoliae*, nova asocijacija planinskog bora krivulja (*Pinus mugo*) na serpentinskim masivima Ostrovice (Šarplanina, SR Srbija). (sa R.Bogojevićem). — *Pinetum mughi – Ptilotricho – Bruckenthalietum speculifoliae*, a new association of the mountain pine (*Pinus mugo*) on the serpentine masses of Ostrovice (The Šara mountain, S.R. Srbija). — „Ekologija”, Vol. 9, No. 2, str. 153–156, Beograd.

274. Prilog poznavanju taksonomije vrste *Paliurus spina – christi* u Jugoslaviji. (sa R.Bogojevićem). — A contribution to the taxonomic study of *Paliurus spina – christi* in Yugoslavia. — Rezime referata, str. 114–114; IV Kongres biologa Jugoslavije, 25–28. juna, 1974., Sarajevo.

275. Prilog poznavanju ekofizioloških karakteristika vodnog režima efemeroida u zajednici *Querco – Carpinetum serbicum* Rud. na Fruškoj Gori (Iriški Venac). (sa R.Bogojevićem, R.Popović i Ž.Blaženčić). — Contribution to knowledge of the ecophysiological characteristics of water balance of the ephemeroides in the community *Querco – Carpinetum serbicum* Rud. on the mountain Fruška Gora (Iriški Veñac). — „Ekologija”, Vol. 9, No. 2, str. 139–152, Beograd.

276. Uperedna mikroklimatska proučavanja u hrastovim (*Quercetum confertae – cerris*) i bukovicima (*Fegetum montanum*) šumama na Avali. — (sa R.Bogojevićem). — Zbornik radova sa Simpozijuma povodom 100. godišnjice prve jugoslovenske dendroflora Josifa Pančića. Srpska akademija nauka i um., Akademija nauka i um. Bosne i Hercegovine. Naučni skupovi, knj. I, Odeljenje prirodno–matematičkih nauka Srpske ak. nauka i um., knj. 1, str. 143–150, Beograd.

277. Fam. *Plantaginaceae* Lindl. (*Plantago* L.). — „Flora SR Srbije”, VI, str. 318–335, Srpska akademija nauka i um., Beograd. (sa M.Gajićem).

278. O potencijalnim mogućnostima organske produkcije biljnog pokrivača Jugoslavije. (sa M.Kojićem). — On the possibilities of organica production of the plant

27 3.0
population of Yugoslavia. — IV Kongres biologa Jugoslavije, Sarajevo, 25–28. juna, 1974., Rezimei referata, str. 50–51, Sarajevo.

279. **Kompenzaciona tačka svetlosti nekih vrsta u šumskim zajednicama Festuco – Quercetum petraeae Jank. i Querco – Carpinetum serbicum Rud. na Fruškoj Gori.** (sa M.Kojićem i R.Popović). — The compensation point of light in some plant species of the forest communities Festuco – Quercetum petraeae Jank. and Querco – Carpinetum serbicum Rud. on the mountain Fruška Gora. — Arhiv bioloških nauka, 26, 1–2, str. 29–38, Beograd.

280. **Profesor Siniša Stanković, veliko ime jugoslovenske nauke.** (sa S.Mučibabić i M.Todorovićem). „Savremena biologija”, br. 20, str. 2–6, Beograd.

281. **Osnovne idejne koncepcije nastave savremene biologije.** (sa S.Stankovićem). — Simpozijum „Marksizam – matematika i prirodne nauke” – Sadržaj nastave matematike i prirodnih nauka u srednjim i osnovnim školama, 6–8. XII.1973.. Beograd, str. 61–75; izd. Unija Prirodno–matematičkih društava SR Srbije, 1974., Beograd.

282. **Uporedno proučavanje zemljišta u munikovim zajednicama (Pinus heldreichii) na serpentinu i krečnjaku Ostrovice (Metohija, Šarplanina).** (sa K.Stefanović). — Comparative study of the soil in munika Pine communities (Pinus heldreichii) on the serpentine and the limestone substrate of Ostrovica (Metohija, Mountain Šara). — Zbornik radova sa Simpozijum povodom 100. godišnjice prve jugoslovenske dendrologije Josifa Pančića, str. 171–177; (Naučni skupovi Srpske akademije nauka i um., knj. I), Beograd.

283. **Profesor Siniša Stanković (In memoriam).** (sa M.Todorovićem). — „Dijalektika”, br. 3, god. IX, str. 5–8, Beograd.

284. **Vizionar bioloških nauka (povodom smrti prof. Siniše Stankovića).** (sa M.Todorovićem). — „Politika”, str. 5–5, 25. februar, 1974., Beograd.

1975.

1.5
285. **Biljni svet prirodnih ekosistema SR Srbije – Stanje i perspektive.** — Plant world of natural ecosystem in S.R.Serbia – The present state and perspectives. — Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom X, nova ser., 1–4, str. 181–196, Beograd.

2
286. **Biological and ecological investigations of the macrophytic of Skadar Lake (Projekt 9).** — Progress report Limnological investigation of Skadar Lake 1974., str. 48–75; Submitted to the Smithsonian Foreign Currency Program, Titograd and Washington, 1975.

287. **Biologija u osnovnoj i srednjoj nastavi kod nas.** — „Savremena biologija”, Br. 23, str. 7–11, Beograd.

288. **Das Schilfrohr – Phragmites communis Trenius (Trska); L.Rodewald – Rudescu.** — Die Binnengewässer, B.XXVII, E.Schweizerbert'sche Verlagsbuchhandlung (Nägele und Obermiller), Stuttgart, 1974, str. 302, il. 126. — **Prikaz,** Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom X, nova ser., 1–4, str. 207–209, Beograd.

289. **Die Vegetation Osteuropas, Nord – und Zentralasiens (Vegetacija istočne Evrope, severne i centralne Azije); H.Walter.** — Vegetationsmonographien der einzelnen Grossräume – Bd. VII, Herausgegeben von prof. Dr H.Walter, G.Fischer Verl., Stuttgart, 1974, str. 452, il. 363. — **Prikaz,** Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom X, nova ser., 1–4, str. 203–209, Beograd.

290. **Ditiri natyre.** – Për klasën VI të shkollës fillore, **Botimi i tretë** (prevod na albanski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”, treće izdanje). – Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i krahinës Soc. autonome të Kosovo, str. 1–168, Prishtinë, (Priština).

291. **Dostignuća i problemi savremene biologije I.** – „Dijalektika”, br. 3, god. X, str. 5–21, Beograd.

292. **Ekologija.** – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog i prirodno –matematičkog smera (treće izdanje), str. 1–232; Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

293. **Ekosistemski pristup biogeocenoškim proučavanjima naših ekosistema (iskustva, značaj i perspektive).** – Knjiga plenarnih referata i rezimea sa Simpozijuma za organizaciju mreže trajno zaštićenih površina u Jugoslaviji i njihovo istraživanje (Društvo ekologija Jugoslavije), str. 15–35, 5–7.V.1975., Ohrid.

294. **Eksperimentaljnaja fitocenologija tjomnohvojnoj tajgi.** (Eksperimentalna fitocenologija tamnočetinarske tajge). – V.G.Karpov. – Izd. „Nauka”, Lenj.otd., Lejnongrad, 1969., str. 336, il. 57, cena 2 r i 40 kop. – Prikaz, Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom. X, nova ser., 1–4, str. 197–201, Beograd.

295. **Fam. Alismataceae DC. (Alisma L., Caldesia Parl., Sagittaria L.).** – „Flora SR Srbije”, VII, str. 470–475, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

296. **Fam. Butomaceae S.F.Gray (Butomus L.).** „Flora SR Srbije”, VII, str. 469–470, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

297. **Fam. Callitricaceae Lindl. (Callitriche L.).** – „Flora SR Srbije”, VI, str. 526–527, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

298. **Fam. Hydrocharitaceae Aschers. (Stratiotes L., Hydrocharis L.).** – „Flora SR Srbije”, VII, str. 475–478, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

299. **Fam. Najadaceae Benth. et Hookf. (Najas L.).** – „Flora SR Srbije”, VII, str. 490–492, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

300. **Fam. Juncaginaceae Lindl. (Triglochin L.).** – „Flora SR Srbije”, VII, str. 478–480, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

301. **Fam. Potamogetonaceae Engl. (Potamogeton L., Zannichellia L.).** – „Flora SR Srbije”, VII, str. 480–490, Srpska akademija nauka i um., Beograd.

302. **Pančićeva „Flora Kneževina Srbije” i istorijski razvoj florističkih proučavanja u Srbiji.** – Spomenica I, Srpske akademije nauka i um., Odeljenje prirodno–matematičkih nauka knj. 1, str. 17–30, Beograd.

303. **Poznavanje prirode.** – Udžbenik za VI razred osnovne škole, deseto izdanje, str. 1–168, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

304. **Pregled asocijacija munikovih šuma (Pinetum heldreichii) u Jugoslaviji.** – Survey of associations of munika (Pinetum heldreichii) in Jugoslavia. – Zbornik radova, str. 146–158, Međunarodni simpozijum o municu, Dečani, 4–7.VI.1972., Peć, 1975., Beograd.

305. **Prirodoznanenie.** – Za VI klas na osnovnite učilišča, vtoro, prerabotano izdanie (prevod na bugarski sa srpskohrvatskog izdanja udžbenika „Poznavanje prirode”, drugo izdanje), str. 1–168, Zavod za učebnici i učebni pomagala, Belgrad.

306. **Prostorno planiranje i uređivanje teritorije Srbije sa ekološkog aspekta.** – Zbornik radova naučno–stručnog skupa „Naše tehničko–tehnološke i ekonomske

211
 mogućnosti zaštite i unapređenja čovekove radne i životne sredine", II, str. 137–143, Mostar, 20–21. marta, 1975.

307. **Savremeni naučno–teorijski aspekti odnosa čoveka i biosfere – problemi i perspektive.** – The modern scientific–theoretical aspects of the interrelation man and biosphere – the problems and perspectives. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu. Tom X, nova ser., 1–4, str. 159–180, Beograd.

308. **Neke karakteristike mikroklimе munikovih šuma (Pinetum heldreichii – Seslerietum autumnalis M. Jank. et R. Bog.) na Ošljaku, Šarplanina.** (sa R. Bogojevićem). – Some characteristics of microclimate in Pinus heldreichii – Seslerietum autumnalis M. Jank. et R. Bog.) on Ošljak, Šarplanina. – Zbornik radova, str. 134–145, Međunarodni simpozijum o municijama, Dečani 4–7. VI. 1972, Peć, 1975., Beograd.

309. **Neke karakteristike mikroklimе u munikovim šumama (Pinetum heldreichii – Seslerietum autumnalis M. Jank. et R. Bog.) na Ošljaku, Šarplanina.** (sa R. Bogojevićem). – Some characteristics of microclimate in Pinus heldreichii forests – Pinetum heldreichii – Seslerietum autumnalis M. Jank. et R. Bog. – on Ošljak, Šarplanina. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom X, nova ser., 1–4, str. 139–151, Beograd.

310. **Current problems of physiological plant ecology and the results of the department of physiological plant ecology of the institute for biological research.** (sa M. Kojićem). – Second meeting of the Yugoslav society for plant physiology, Stubičke Toplice, 20th – 23th may, 1975., Acta botanica Croatica, vol. 34, str. 185–185, Zagreb 1975.

311. **Dosadašnji rezultati analize potencijalnih mogućnosti organske produkcije biljnog pokrivača Jugoslavije i planovi za dalji rad.** (sa M. Kojićem). – Knjiga – Program, referati Simpozijuma Instituta za biološka istraživanja „Siniša Stanković” posvećenog godišnjici smrti akademika Siniše Stankovića, str. 7–7, Institut za biološka istraživanja „S. St.”, mart. 1975., Beograd.

312. **Rezultati višegodišnjih stacionarnih biogeocentričkih istraživanja u nekim šumskim ekosistemima Srbije (fitoekološka istraživanja).** (sa V. Mišićem). – Knjiga plenarnih referata i rezimea sa Simpozijuma za organizaciju mreže trajno zaštićenih površina u Jugoslaviji i njihovo istraživanje (Društva ekologija Jugoslavije), str. 36–41, Ohrid, 5–7. V. 1975.

313. **Savremeni problemi fiziološke ekologije biljaka sa osvrtom na rezultate Odeljenja za fiziološku fitoekologiju Instituta za biološka istraživanja u Beogradu.** (sa M. Kojićem). – Current problems in Physiological plant ecology and the achievements of the Department of physiological plant ecology of the Institut for biological research in Belgrade. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom X, nova ser., 1–4, str. 1–29, Beograd.

314. **Organic productivity and the water loss by transpiration of the oak forest in the mountaine Fruška Gora.** (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – Tezisi dokladov, predstavljennih XII međunarodnomu botaničeskome kongresu, 3–10 ijulu 1975, I, str. 163–163., Abstracts of the papers presented at the XII international botanical congress july 3–10, 1975, I, izd. „Nauka”. Lenjingrad, 1975.

315. **The first results of the studies of plant photosynthesis intensity in the field conditions.** (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – Second meeting of the Yugoslav society for plant physiology, Stubičke Toplice, 20th – 23rd may, 1975., Acta botanica Croatica, vol. 34, str. 185–186, 1975., Zagreb.

316. Neki rezultati fiziološko-ekoloških proučavanja munike (*Pinus heldreichii*) na Ošljaku, Šarplanina. (sa R. Popović i B. Matijašević). — Some results of the physio-ecological studies of *Pinus heldreichii* forests (*Pinetum heldreichii* — *Seslerietum autumnalis* M.Jank. et R.Bog.) on Ošljak, Šarplanina. — Zbornik radova str. 159–170 — Međunarodni simpozijum o munici, Dečani, 4–7.VI.1972., Peć, 1975, Beograd.

317. Pedološki pokrivač i vegetacija munikovih šuma na Šarplanini (*Pinetum heldreichii* — *Seslerietum autumnalis* M.Jank. et R.Bog.) (sa K.Stefanović). — Pedologic cover and vegetation of *Pinus heldreichii* forests on Šarplanina (*Pinetum heldreichii* — *Seslerietum autumnalis* M.Jank. et R.Bog.). — Zbornik radova, str. 171–177 — Međunarodni simpozijum o munici, Dečani 4–7.VI.1972., Peć, 1975., Beograd.

318. Pancirnaja sosna (*Pinus heldreichii* Christ.) i jejo soobščestva na Balkanskom poluostrrove. — (sa V.Velčevom). — „Problems of Balkan flora and vegetation”, str. 286–295 („Problemi flori i rastiteljnosti Balkanskog poluostrova”), Proceedings of the First international symposium on Balkan flora and vegetation, Varna, june 7–14.1973., Sofija, 1975.

1976.

319. **Biologija sa elementima bionike.** — Udžbenik za I razred stručnih škola, peto izdanje, str. 1–367. — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

320. **Buka u zgradama i stanovima i njen negativni uticaj na zdravlje i radnu sposobnost čoveka.** — Referat održan na Savetovanju „Stanje komunalne buke u Beogradu i njen uticaj na zdravlje ljudi”, 9.VI.1975., Beograd. — „Savremena biologija” br. 26, str. 14–18, 1976., Beograd.

321. **Dostignuća i problemi savremene biologije II.** — Accomplissements et problemes de la biologie moderne. II. — „Dijalektika”, br. 1, god. XI, str. 5–25, Beograd.

322. **Ekologija.** — Udžbenik za III razred gimnazije društveno-jezičkog i prirodno-matematičkog smera, četvrdo izdanje, str. 1–232, — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

323. **Ekosistemski pristup biogeocenoškim proučavanjima naših ekosistema (Iskustva, značaj i perspektive).** — Ecosystem approach to biogeocoenological studies of our ecosystems — experience, importance and prospects. — „Ekologija”, Vol. 11, No. 1, str. 1–17, Beograd.

324. **Fam. Cyperaceae J.St.Hil. (Acorellus Palla, Dichostylis Pal., Cyperus L., Eriophorum L., Holoschoenus Link, Blysmus Panz., Bolboschoenus (Aschers). Palla, Heleocharis R.Br., Cladium Schrod.)** — „Flora SR Srbije”, VIII, str. 151–182, — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

325. **Fam. Typhaceae J.St. Hil. (Typha L.).** — „Flora SR Srbije”, VIII, str. 488 – 491. — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

326. **Fam. Sparganiaceae Engl. (Sparganium L.).** — „Flora SR Srbije”, VIII, str. 485–488, — Srpska akademija nauka i um., Beograd.

327. **Josif Pančić i zaštita prirode.** — Josif Pančić et la protection du milieu naturel. — „Josif Pančić”, Zbornik radova uz izložbu o Josifu Pančiću u Galeriji Srpske akademije nauka i um., str. 125 – 189., izd. Srpske akademije nauka i um., Beograd.

328. **Karakteristike i ekološki značaj najvišeg šumskog pojasa u primorskim planinama crnogorskog krša, i mogućnosti njegove restauracije.** — Simpozijum „Ekološko

276
valoriziranje primorskog krša", Split, 1976., str. 118–120. – Međuakademijski odbor za zaštitu prirode pri Akademiji znanosti i umjetnosti, Zagreb.

329. **Multidisciplinarnost i interdisciplinarnost savremene ekologije.** – Savremena ekologija i međisciplinnoje naučnoje sotrudništvo. – Multidisciplinarity and interdisciplinarity of modern ecology. – Naučni pregled, sv. 2, Zbornik sa Simpozijuma „Naučna interdisciplinarna saradnja u praksi”, str. 117–136, izd. Naučno društvo SR Srbije, Beograd.

330. **Poznavanje prirode.** – Udžbenik za VI razred osnovne škole, jedanaesto izdanje, str. 1–168. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

331. **Predgovor „Flori Kneževine Srbije”.** – (uz fototipsko izdanje „Flora Kneževine Srbije”, sa „Dodatkom” – povodom jubilarne izložbe posvećene Josifu Pančiću, bez numeracije stranica). – Izd. Srpska akademija nauka i um., Beograd.

332. **Predlog za jednu novu definiciju areala.** – Proposal for a new definition of the geographical range. – Glasnik Botaničkog instituta i bašte Univerziteta u Beogradu, Tom XI, nova ser., 1–4, str. 145–155, Beograd.

333. **Značaj i veličina problema vaspitanja i obrazovanja za zaštitu i unapređivanje čovekove životne sredine (u osnovnim i srednjim školama).** – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom XI, nova ser., 1–4, str. 157–166, Beograd.

334. **Značaj vaspitanja i obrazovanja u procesu zaštite i unapređivanja životne sredine.** – „Ispit generacije”. – Vaspitanje i obrazovanje u oblasti zaštite i unapređivanja čovekove životne sredine. – Materijali izloženi na Jugoslovenskoj radnoj konferenciji o problemima vaspitanja i obrazovanja u oblasti zaštite i unapređivanja životne sredine, održane 22 i 23. XII.1975., str. 33–47, Beograd, 1976.

335. **Josif Pančić – ekolog i biogeograf.** (sa Ž.Adamovićem). – Josif Pančić – écologiste et biogéographe. – „Josif Pančić”, Zbornik radova uz izložbu o Josifu Pančiću u Galeriji Srpske akademije nauka i umetnosti, str. 251–286, izd. Srpske akademije nauka i um., Beograd

336. **Ptilotricho – Bruckenthalio – Pinetum mughi M.Jank. et R.Bog., nova asocijacija planinskog bora krivulja (Pinus mugo) na serpentinim masivima Ostrovice (Šarplanina, SR Srbija) i njen floristički odnos prema drugim krivuljevim zajednicama u Jugoslaviji.** (sa R. Bog.). – Ptilotricho – Bruckenthalio – Pinetum mughi M.Jank et R. Bog., a new association of the mountain pine (Pinus mugo) on the serpentine massif of Ostrovice (the Šarplanina mountains, S.R.Serbia) and its floristic relation to other mountain pine association in Jugoslavia. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom XI, nova ser., 1–4, str. 85–111, Beograd.

337. **Pogovor uz „Floru Kneževine Srbije”** (uz fototipsko izdanje „Flora Kneževine Srbije” sa „Dodatkom” – povodom Jubilarne izložbe posvećene Josifu Pančiću, u Srpskoj akademiji nauka i um.), str. 1–14, izd. Srpska akademija nauka i um., Beograd.

338. **Rezultati višegodišnjih stacionarnih biogeocenoških istraživanja ekosistema Srbije.** (sa M.Todorovićem, V.Mišićem i R.Nedeljkovićem). – Results of the longterm biogeocenological studies of ecosystems in Serbia. – „Ekologija”, Vol. 11, str. 35–82, Beograd.

1977.

339. **Biljni svet prirodnih ekosistema SR Srbije – stanje i perspektive.** – Čovek i životna sredina u Srbiji, Materijali sa naučnog skupa održanog 1973. u Srpskoj akademiji nauka i um., str. 147–161. – „Glas”, Beograd.

340. **Dituri natyre – Për kalsën VI të shkollës fillore, botumi i katërt,** (prevod na albanski sa srpskohrvatskog udžbenika „Poznavanje prirode”, četvrto izdanje). Enti i tekstove dhe i mjeteve mësimore i krahinës Socialiste autonome të Kosovës, Prishtinë (Pristina).

341. **Ekologija.** – Udžbenik za III razred gimnazije društveno–jezičkog i prirodno–matematičkog smera, peto izdanje, str. 1–232. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

342. **Opšti pogled na šumske ekosisteme Prokletija – njihova struktura, dinamika i problemi njihove zaštite.** – Naučni skup „Struktura, dinamika i zaštita ekosistema i njihovih komponenata na Dinaridima”, Rezimei referata, str. 7–7, Sarajevo, 16. i 17.XII. 1977., Izd. Biološki institut u Sarajevu, 1977., Sarajevo.

343. **Poznavanje prirode.** – Udžbenik za VI razred osnovne škole, dvanaesto izdanje, str. 1–168. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

344. **Savremeni naučno–teorijski aspekti odnosa čoveka i biosfere – problemi i perspektive.** – Čovek i životna sredina u Srbiji, Materijali sa naučnog skupa održanog u 1973. u Srpskoj akademiji nauka i um., str. 66–87. – „Glas”, Beograd.

345. **Savremeni problemi i pravci istraživanja flore i sistematike viših biljaka u SR Srbiji.** – III Simpozijum biosistematičara Jugoslavije, 24. – 27. juna 1977., Novi Sad; Sadržaji referata, str. 44–45, Novi Sad, 1977.

346. **Struktura i dinamika osnovnih mikroklimatskih elemenata u nekim šumskim ekosistemima Prokletija.** (sa R.Bogojevićem). Naučni skup „Struktura, dinarnika i zaštita ekosistema i njihovih komponenata na Dinaridima”, Sarajevo, 16. i 17.XII. 1977., Rezimei referata, str. 8–9, Izd. Biološki institut u Sarajevu, 1977., Sarajevo.

347. **Potencijalne mogućnosti jugoslovenske teritorije za primarnu organsku produkciju s obzirom na uslove sunčevog zračenja i druge klimatske i orografske faktore.** (sa M.Kojićem) – Savetovanje „Sunčeva energija u Jugoslaviji”, Beograd, 22–24. mart 1977., knj. ref. str. 37; 1–19, Beograd, 1977.

348. **Present state of ecological studies on water regime in plants with particular reference to the results of the studies done by the Department of physiological plant ecology of the Institute for biological research in Belgrade.** (sa M.Kojićem i R.Popović). – Biološki vestnik, Vol. 25, Nr 2, str. 174–174, Ljubljana.

349. **Savremeno stanje ekološkog proučavanja vodnog režima biljaka, s posebnim osvrtom na rezultate ispitivanja Odeljenja za fiziološku ekologiju biljaka Instituta za biološka istraživanja u Beogradu.** – (sa M. Kojićem i R. Popović). – Povzetki referatov – Ljubljana, 1977. str. 22–22., III. Simpozij Jugoslovenskoga društva za rastlinsko fiziologiju, 26–29. V.1977., Simonov zaliv, Izola.

350. **Contribution to the knowledge of the ecological aspects of photosynthesis in the plant of Deliblato Sands.** (sa R.Popović). – Biološki vestnik, Vol. 25, Nr 2, str. 175–175, Ljubljana.

351. **Prilog poznavanju ekološkog aspekta fotosinteze biljaka Deliblatske pešcare.** (sa R.Popović). – III. Simpozij Jugoslovenskoga društva za rastlinsko fiziologiju, 26–29. V.1977., Simonov Zaliv, Izola, Povzetki referatov, str. 23–23, Ljubljana, 1977.

352. Problem savladavanja razlika između potencijalne i stvarne organske produkcije prirodne i kulturne vegetacije, na primeru naših jugoslovenskih prilika. (sa R.Popović). — Savetovanje „Sunčeva energija u Jugoslaviji”, 22–24. mart, 1977., str. 32; 1–10, Beograd, 1977.

353. Neke osnovne fiziološko—ekološke karakteristike vodnog režima (struktura i dinamika procesa) nekih značajnih vrsta biljaka u munikovim i molikovim šumskim zajednicama Prokletija. (sa R.Popović i J.Dimitrijević). — Naučni skup „Struktura, dinamika i zaštita ekosistema i njihovih komponenti na Dinaridima”, Sarajevo, 16. i 17. XII, 1977., Rezime referata, str. 27–27. — Izd. Biološki institut univerziteta u Sarajevu, 1977., Sarajevo.

354. Struktura, geneza i osnovni tipovi zemljišta u nekim najznačajnijim šumskim ekosistemima Prokletija. (sa K.Stefanović). — Naučni skup „Struktura, dinamika i zaštita ekosistema i njihovih komponenta na Dinaridima”, Rezime referata, str. 10–10, Sarajevo, 16. i 17. XII, 1977., Izd. Biološki institut univerziteta u Sarajevu, 1977., Sarajevo.

1978.

355. Ekologija. — Udžbenik za III razred gimnazije društveno—jezičkog i prirodno—matematičkog smera, šesto izdanje, str. 1–232. — Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

356. Karakteristike i tendencije savremenih procesa specijacije viših biljaka, na primeru vrsta *Glechoma hederacea* i *G. hirsuta*. — Characteristics and tendencies of the actual speciation of higher plants, on the example of *Glechoma hederacea* and *G. hirsuta*. — „Biosistematika”, Vol. 4, No. 2, str. 261–266, Beograd.

357. Neki savremeni problemi i pravci istraživanja flore i sistematike viših biljaka u SR Srbiji (u vezi sa novonastalom situacijom posle završetka rada na devetotomnoj „Flori SR Srbije”). — Some actual problems and trends in the study of flora and systematics of higher plants in S.R. Serbia (as related to the new situation after the issue of nine volumes of the „Flora of S.R. Serbia”). — „Biosistematika”, Vol. 4, No. 2, str. 227–236, Beograd.

358. Biologija — (sa D.Marinkovićem, S.Đorđevićem i V.Đorđevićem). — Udžbenik za II razred zajedničke osnove srednjeg usmerenog obrazovanja — izborna nastava, str. 1–161. — „Naučna knjiga”, Beograd.

359. Profesor Siniša Stanković, veliko ime jugoslovenske nauke. (sa S.Mučibabić i M.Todorovićem). — „Ekologija”, Vol. 13, No. 1, str. 1–10, Beograd.

360. Pokušaj utvrđivanja potencijalne vegetacije Vojvodine. (sa S.Parabućski). — An attempted determination of the potential vegetation of Vojvodina. — Zbornik za prirodne nauke Matice srpske, 54, str. 5–20, Novi Sad.

361. Geneza i osnovni tipovi zemljišta u nekim najznačajnijim šumskim ekosistemima Prokletija. (sa K.Stefanović). — Genesis and the basic types of soil in some of the major forest ecosystems on the Prokletije mountains. — Godišnjak Biološkog instituta u Sarajevu, Vol. XXXI, str. 49–56, Sarajevo.

1979.

362. Biologija životne sredine. — Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja prirodno—tehničke struke, biotehničkog smera za zanimanje: tehničar za zaštitu životne sredine, prvo izdanje, str. 1–174. — „Naučna knjiga”, Beograd.

363. Fitoekologija (sa osnovama fitocenologije i pregledom tipova vegetacije na Zemlji). Univerzitetski udžbenik, IV izdanje, str. 1–550. – „Naučna knjiga”, Beograd.
364. Pokušaj formulisanja osnovnih teorijskih i filozofskih problema u savremenoj biologiji (dileme, kontroverze i teze za diskusiju). – Knjiga referata – Naučni skup „Društvene implikacije savremenih bioloških i medicinskih dostignuća”, str. 1–16. – Centar za marksizam Univerziteta u Beogradu, 1979., Beograd.
365. Problem izdvajanja rezervata u SAP Kosovo na primeru Šarplanine. – Nacionalni i regionalni parkovi Jugoslavije, Savetovanje o problemima organizovanja i finansiranja delatnosti, str. 127–138, Brezovica – SAP Kosovo, 27–29. IX.1979., Priština, 1979.
366. Značaj Milankovićevih istraživanja za rešavanje problema istorije flore i vegetacije u Evropi krajem tercijera i u kvartaru. – „Dijalektika”, God. XIV, br. 3–4, str. 65–71, Beograd.
367. Savremena ekologija i njen značaj u obnovi, unapređenju i zaštiti čovekove sredine. – Knjiga referata, str. 19–53, Drugi kongres ekologa Jugoslavije, I, Zadar – Plitvice, 1–7. X. 1979., Zagreb, 1979.
368. Značaj svetlosnog intenziteta za razviće oraška (*Trapa L.*). (sa J. Blaženčić). – Effects of the light intensity on the ontogenetic development of the water nut (*Trapa L.*). – Knjiga referata II str. 1263–1273, Drugi kongres ekologa Jugoslavije, Zadar – Plitvice, 1–7. X. 1979., Zagreb, 1979.
369. Zaštita i unapređenje životne sredine. (sa V. Đorđevićem, D. Veselinovićem, D. Markovićem, Z. Vukmirović, S. Ribnikarem, i M. Čirićem). – Udžbenik za III razred hemijsko-tehničkog smera i IV razred biotehničkog smera prirodno-tehničke struke usmerenog obrazovanja, str. 1–204. – „Naučna knjiga”, Beograd.
370. Praktikum iz biologije. – (sa M. Krunićem, V. Jovanovićem, D. Marinkovićem i N. Tucićem). – Za III razred prirodno-tehničke struke usmerenog obrazovanja, str. 1–158, – „Naučna knjiga”, Beograd.
371. Biologija. – (sa D. Marinkovićem, M. Krunićem, N. Tucićem i V. Jovanovićem). – Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja prirodno-tehničke struke, str. 1–250. – „Naučna knjiga”, Beograd.
372. Potreba zaštite planinskog bora krivulja (*Pinus mugo*) i njegovih zajednica. – (sa D. Pejčinovićem). – Nacionalni i regionalni parkovi Jugoslavije, Savetovanje o problemima organizovanja i finansiranja delatnosti, str. 115–117, Brezovica SAP Kosovo, 27–29. IX. 1979., Priština, 1979.
373. Ekofiziološke karakteristike biljaka i uslovi staništa u zajednici *Chrysopogonum pannonicum typicum* u Deliblatskoj peščari. (sa R. Popović, K. Stefanović i J. Dimitrijević). – Ecophysiological plant characteristics and habitat conditions in the community *Chrysopogonum pannonicum typicum* in Deliblatska peščara. – Drugi kongres ekologa Jugoslavije, Zadar – Plitvice 1–7. X. 1979., Knjiga separata I, str. 567–584, 1979., Zagreb.
374. Osnovne karakteristike vodnog režima nekih vrsta biljaka zajednice *Querco – Carpinetum serbicum* Rud. na Fruškoj Gori. (sa R. Popović i J. Dimitrijević). – Basic characteristics of water regime in some plant species of the community *Querco – Carpinetum serbicum* Rud. on the mountain Fruška Gora. – Arhiv bioloških nauka, Vol. 31, br. 1–4, str. 13–30, Beograd.
375. Ekološke i fitocenološke karakteristike vrste *Astragalus onobrychis* L. na Fruškoj Gori i u Deliblatskoj peščari. (sa V. Stevanovićem i B. Stevanović). – Ecologic

and phytocenologic characteristics of the species *Astragalus onobrychis* L. of Fruška Gora and Deliblatska peščara. — Drugi kongres ekologa Jugoslavije, Zadar – Plitvice, 1–7. X.1979., Knjiga separata I., str. 555–566, Zagreb, 1979.

1980.

376. **Biologija životne sredine.** — Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja Prirodno–tehničke struke, biotehničkog smera za zanimanje: tehničar za zaštitu životne sredine; drugo izdanje, str. 1–174. — „Naučna knjiga”, Beograd.

377. **Botanika.** — Trideset godina Prirodno–matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, 1947 – 1977., str. 317–332. — Izd. Prirodno–matematički fakultet, Beograd.

378. **Kasaronja (Trapa) na Skadarskom jezeru i potreba njene zaštite.** — Simpozijum o Skadarskom jezeru, Titograd, 30. i 31. X. i 1.XI. 1980. godine, Knjiga sadržaja, str. 20–20. — Izd. Crnogorska akademija nauka i um., 1980., Titograd.

379. **Pokušaj formulisanja osnovnih teorijskih i filozofskih problema u savremenoj biologiji.** — „Marksistička misao”, br. 2, str. 3–13, Beograd.

380. **Poznavanje prirode.** — Udžbenik za IV razred osnovne škole, trinaesto izdanje, str. 1–168. — Republički zavod za unapređivanje školstva, Titograd, i Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd.

381. **Problem gornje šumske granice u planinama SAP Kosova i njen značaj za zaštitu, unapređenje i obnovu vegetacije i životne sredine u Pokrajini.** — „Biotehnika”, 1–2, str. 101–107, Priština.

382. **Neke morfo–ekološke karakteristike terestrične i akvatične forme vrste *Myriophyllum verticillatum* L. sa Šaskog jezera.** (sa J.Blaženčić i B.Stevanović). — Some morpho–ecological characteristics of terrestrial and aquatic forms of the species *Myriophyllum verticillatum* from the Šasko jezero. — „Ekologija”, Vol. 15, No. 2, str. 9–22, Beograd.

383. **Šumska vegetacija i fitocenoze Fruške Gore.** (sa V.Mišićem). — Forest vegetation and plant communities of Fruška Gora. — Matica srpska, Monografije Fruške Gore, str. 1–192, Novi Sad.

384. ***Quercus pedunculiflora* C.Koch — nova vrsta za floru Vojvodine.** (sa S.Parabučki, M.Čankom, M.Vukojem i M.Gajićem). — *Quercus pedunculiflora* C.Koch — the new species for the flora of Vojvodina. — Glasnik Šumarskog fakulteta, serija A „Šumarstvo”, br. 54, str. 217–221, Beograd.

385. **Problem savladavanja razlika između potencijalne i stvarne organske produkcije prirodne i kulturne vegetacije.** — (sa R.Popović). — (odnos stvarne i potencijalne fotosinteze kao jedan od najaktuelnijih problema u vezi sa povećanjem izvora hrane i drugih organskih sirovina u svetu). — The problem of overcoming the differences between the potential and realized organic production in natural and cultivated vegetation. — „Ekologija”, Vol. 15, No 2, str. 1–8, Beograd.

386. **Biologija. Srbija, SR.** — (sa I.Savićem i V.Petrovićem). — Enciklopedija Jugoslavije, 1, str. 732–734. — Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb.

387. **Neke karakteristike režima CO₂ u münikovim šumama (*Pinetum heldreichii* – *Seslerietum autumnalis* M.Jank. et R.Bog.) na Ošljaku, Šarplanina.** (sa K.Stefanović). — Some characteristics of the CO₂ regime in the Munika – pine forests (*Pinetum heldreichii* – *Seslerietum autumnalis* M.Jank. et R.Bog.) on Ošljak, the Šarplanina mountain. — „Ekologija”, Vol. 15, No 1, str. 67–74, Beograd.

388. **Specijalna biologija sa praktikumom.** – (sa B.Tatićem, V.Petrovićem, M.Krunicem, D.Marinkovićem, V.Vidović, V.Kekićem, R.Konjovićem, G.Cvijić). – Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja – biotehnički smer, str. 1–448. – „Naučna knjiga”, Beograd.

389. **Zaštita i unapređenje životne sredine.** – (sa D.Veselinovićem i V.Đorđevićem). – Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja prirodno–tehničke struke, prirodno–tehničkog, hemijsko–tehničkog i biotehničkog smera. Zanimanje: tehničar za zaštitu životne sredine i tehničar za kontrolu životne sredine, str. 1–345. – „Naučna knjiga”: Beograd.

1981.

390. **Prilog poznavanju vegetacije i fitocenoza nekih visokoplaninskih borova (*Pinus heldreichii*, *P. peuce* i *P. mugo*) na Šarplanini i njenim metohijskim ograncima (Ošljak, Kodža Balkan, Ostrovica).** – A contribution to the knowledge of the vegetation and plant communities of some highmountain pines (*Pinus heldreichii*, *P. peuce* and *P. mugo*) on the Šarplanina mountains and their Metochien branches (Ošljak, Kodža Balkan, Ostrovica). – Glasnik Šumarskog fakulteta, Jubilarni broj, br. 57, str. 127–134, Beograd.

391. **Primenjena ekologija.** – (sa V. Đorđevićem). – Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja prirodno–tehničke struke, biotehničkog smera, str. 1–514. – „Naučna knjiga”, Beograd.

392. **Biologija.** – (sa D.Marinkovićem, M.Krunicem, N.Tucićem i V. Jovanovićem). – Udžbenik za III razred usmerenog obrazovanja prirodno–tehničke struke, str. 1–250, „Naučna knjiga”, Beograd.

1982.

393. **Prilog poznavanju vegetacije Šarplanine sa posebnim osvrtom na neke značajnije relikvne vrste biljaka.** – Contribution to the study of the vegetation of the Šarplanina mountain with particular reference to some conspicuous relict plant species. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom (XIII) XV, No 1–3, str. 75–129, Beograd.

394. **Neke morfo–anatomske karakteristike vrste *Stellaria holostea* L.** (sa B.Stevanović i J.Blaženčić). – Some morpho–anatomic features of the species *Stellaria holostea* L. – Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu, Tom (XIII) XV, No 1–3, str. 51–62, Beograd.

S u m m a r y

PROF. DR MILORAD M. JANKOVIĆ
(on the occasion of his 55th anniversary and 35 years of
scientific work)

We have outlined here the general scope of scientific and teaching activities of Dr Milorad Janković, Professor at the University of Belgrade and prominent Yugoslav botanist, ecologist and biologist. In some several hundred of published scientific papers, monographs and contributions Profesor Janković exposed basic results of his studies of Yugoslav and Balkan flora and vegetation, monographic and analytical examinations of particular genera and species of many curious and important plants (*Trapa*, *Quercus*, *Ajuga*, *Glechoma*, *Pinus*, *Acar*, *Wulfenia*, etc.), as well as of a series of plant associations, especially from woodland areas, where he described and analyzed many new plant associations. His studies of the genus *Trapa* and of the endemo-relict Balkan pines *Pinus peuce* and *Pinus heldreichii* should particularly be stressed; there is no doubt that Professor Janković disposes the best knowledge of these species in the world. Within the Institute of Biological Research „Siniša Stanković“ in Belgrade he established the Department of Physiological and Biochemical Ecology of Plants and hence he may be considered the founder of a special physiological-ecological school in our country. In that respect he has particularly studied water balance in plants under natural conditions (especially hydrature and transpiration) mainly in the major woodland communities. Also in the framework of phytophysiological-ecological science he has been dealing with the problems of primary organic production and soil „respiration“. On the other hand he has dealt with the theoretical problems of phytogeography, ecology (particularly of plant ecology) and general biology, as well as with many others concerning conservation, restoration and improvement of the environment and ecosystems, publishing a whole range of scientific and expert contributions in that field. The scientific work of Professor Janković is outstanding by manysided approach, profundity and thoughtful conclusions as well as by his cooperative spirit especially in relation to young scientists.

As a University Professor Dr Janković makes an extraordinary lecturer, thoughtful and entertaining, exposing with facility the most complex phenomena and

problems concerning life and human society (particularly the relations between man and surrounding nature). Parallel to his major courses (phytoecology and phytogeography) he has been lecturing, too the following subjects at regular and postgraduate levels: Principles of Ecology, Ecology of Man, Man and Environment, Restoration, Improvement and Conservation of Environment. He has founded and conducted a special study group „Man and environment”, an eligible subject matter beginning from the third year of studies (i.e. it may include the third and fourth year of studies). The activities of Professor Janković on education of the new scientific generation have been exceptionally rich and so far he supervised more than forty doctoral and master dissertations (as well as a great number of works of graduate students).

He was awarded numerous national and international recognitions and prizes for his scientific work as well as many recognitions for his social activities within the country.

It is obvious that Professor Janković represents one of the most prominent persons in our science, especially in botany and ecology, not only because of his rich contribution to the science, but also because of his exceptionally fruitful influence on the new generation of scientists and the post-war development of Yugoslav phytology, plant ecology and plant geography and the complex scientific approach to the relation between man and nature. As a university professor he is outstanding by exceptional qualities, excellent knowledge of the subject matter he teaches, extraordinary broad biological and general culture and by wonderful and inspiring lecturing. He has written hitherto fifteen textbooks for university, college or primary school courses thus contributing very much to our science and teaching at all educational levels.

Therefore, on the occasion of the present double anniversary of Professor Janković, his closest collaborators and students signing this article send him their best wishes for a good health, long life and further successful scientific and pedagogic activity.

Dr Momčilo Kojić, University
Professor (in concert with students and
collaborators of Professor
Dr M. Janković).